…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

…УРЯТ ҮНЭН

…СС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

… 50 (9804) | 1962 оной февралиин 28, среда | Сэн 2 мүнгэн

…ЛУУЛҺАН ТЭЖЭЭЛ ШЭМЭТЭЙ

…XXII съездын түү…хэбэринүүдые бэе…үшын жэлдэ рес…й колхоз, совхо…малайнгаа тоо тол…уулха, ашаг шэ…лүүлхэ, Эхэ орон…, ноһо болон бу…нуудые худалдаха… харюусалгатай… тодорхойлһон…лһан түсэб, уял…гэхын түлөө бии… боломжонуудаа…эглэжэ, түрүү дүй…даа нэбтэрүүлжэ,…бэрхээр ажаллажа…үнүүд, ажахынууд

…жэлдэ гүрэндэ…дэгэ худалдаха…лгануудаа бүрин…КПСС-эй обкомой,… Министрнүүдэй…мжуулгын Улаан…һэн Закаменай ай…ад байгша ондо…зэргээ алдахагүй…доно. Илангаяа… мал шахан тарга…эхи малшад баян…лтэй болонхой.…колхозой үхэршэд…шарагуудаа шахан…дaa тэжээлые…буйлуулжа үгэдэг… Халуун уһанда…урил дээрэ үшөө…са нэмэжэ амта…лдаа эдюулхэдэнь…өөр түлжэдэг, тар…ба. Энэ дүршэл мү…й бусад колхозууд…дэнэ. Тугал, бу…наһанай уһа хай…ахада малай бэе…байһыень тэндэхи…и лэ бодото ажа…лжэ үгэнэ. Эдэ…ар аймагай кол…лэй үнгэрһэн үе…йхиһоо хоёр да…а гүрэндөө ту…даа бшуу.

…тэжээл, татагда…алуун уһанда хэ…сай туршада эһээ… үнеэдтээ эдюул…а нэмээжэ бай…үүд аймаг бүхэн…гажанай совхоздо…бүхы гүүртэнүүдтэ…ээл (комбикорм),…й ехэ шэрэм то…и цементлэгдэһэн…о соо хэгдэжэ, ха…тай холигдоод,…жэ, хэдэн час соо…э бурдуугаа хү…р һаагдадаг үнеэд…р уулгадаг зан…лонхой. Гансахан… абажа, тус совхоз…һоо эрид ехэ һү…

…н аймагай кол…н жэлэй туршада…уралтуулжа, из…амаар дэбтээжэ…дэг гуримтай.…эгдэһэн һолоомон…һөө өөрэгүй шэмэ…эхи малшад сэ…

…шье, тэжээл буй…эри республика…галтагүй байһан…, тэжээлэй хомор…онхи ажахынууд…тэрэ зангаараа…оро хаягдажа үг…а тэжээл хуурай…о хэгдэнэ. Зарим…йнуудта ороһо…эр үгэхэ бүдүү…гарана.

…жээл буйлуулан…а тарьянай зүйл…үнеэдтэ үгэһэн…ады шэнээн һүн… гээшэб. Февра…байдалаар колхоз,…й гүрэндэ һү ху…и кварталайнгаа…I процентдэ хүр…энэл шалтагаан…мал, гахайнуу… таргалуулгада…таануд түйлаг…м. Энэл шалта…о адуу мал гар…

…дай тохёолдоод…эмэтэйб? Нэн

түрүүн колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тэжээл буйлуулха түхеэрэлгэнүүдые һаалиин, мал шахан таргалуулха фермэнүүдтэ тодхохо, ажал ехэтэй энэ хүдэлмэриие али болохоор оньһожоруулха талаар хэмжээ абанагүй. Ядахын сагта бурдууг худхаха амһартаар малшадые хангадаггүй байха юм. Бүдүүн тэжээлые, таряа талханай зүйлые малда буйлуулангүй үгэжэ байхада зооветмэргэжэлтэдэй һанаа амар байдагынь гэмшэлтэй.

Зорилго юуб гэхэдэ, эдэ үдэрнүүдтэ һаалиин фермэ, мал таргалуулха гүүртэ бүхэндэ бурдууг хэхэ түхеэрэлгэнүүдые тодхожо, таряа талханай зүйлые малда эрхэбэшэ эһээжэ уулгаха шухала. Мүнөө үедэ үнеэдэй олоороо тугаллаад байхада тэдэниие буйлуулагдаһан тэжээлээр зүбөөр эдеэлүүлбэл, һүнэй ехээр һаагдаха байһаниинь лабтай. Тиигээл һаа колхоз, совхоз бүхэн 1-дэхи кварталда гүрэндэ һү, мяха худалдаха түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа гараха байна.

Малда тэжээл буйлуулжа үгэхынгөө хажуугаар үбһэ, силос, таряа талханай зүйл гамтайгаар гаргашалха, тэрэниие эрхэ бэшэ хобто кормушка соо хэжэ, бага багаар үгэхэ гээшэ шухала удха шанартай. Хориин аймагай Чесаныц совхоздо, мүн бусадшье ажахынуудта шэмэтэ тэжээлэй хомор байгаашье һаань, тугаллаһан, тугаллаагүй үнеэдтэ адли хэмжээнэй силос үгтэнэ. Зарим нютагуудта малай бүхэли сүүдхэ соо эдихэ тэжээлыень нэгэ дахин үгэжэрхидэг буруу ябадал гаргагдадаг. Үгышье һаа, малые хэдэн үдэр һайнаар эдеэлүүлээд, хэдэн үдэр соо хооһоор тоолой баридаг баримтанууд ушардаг. Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усалхажа, малаа зүбөөр эдеэлүүлхэ, тэдээндэ имагтал буйлуулһан тэжээл үгэхэ гээшэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, бүхы малшадай дайшалхы зорилго мүн.

Ёһотойгоор лэ дэмжэгдэхээр жэшээ

МОСКВА. (ТАСС). Тепловоз бүтээдэг Коломенско заводой научно-техническэ бүлгэмэй эхин эмхиин хүдэлмэри тухай тогтоол ВЦСПС-эй президиум абаа. Энэ эхин эмхи предприятиин үйлэдбэриин-техническэ соведэй уялгануудые дүүргэдэг болоһон байна.

1959 онһоо хойшо энэ эхин эмхи заводто шухала удхатай хори гаран асуудалнуудые хаража үзэбэ. Гидропередачитай тепловозой проектые тэрэ совет зүбшэн хэлсэһэн юм. Предприятиин инженерно-техническэ бүлэг хүдэлмэрилэгшэд, научно-шэнжэлхы институтуудай мэргэжэлтэд тэндэ хабаадаһан байгаа. Һанамжануудые үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой дурадхалнууд бэлдэгдээ һэн. Эдэниие бодотоор бэелүүлхэдэ тепловоз бүхэндэ улаан зэд ехээр гамнагдаха болоно.

Научно-техническэ бүлгэмэй эхин эмхиин соведэй дэргэдэ 9 секци эмхидхэгдэнхэй. Үйлэдбэриин шухала асуудалнуудые шиидхэхэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг инженерно-техническэ олонхи хүдэлмэрилэгшэд эндэ хабаададаг юм. Үйлэдбэриие бүхыдэнь оньһожоруулха, автомадуудаар зэбсэгжэхэ түсэбые технологическа секци хаража үзэһэн байна.

Тепловоз бүтээдэг Коломенско заводой научно-техническэ бүлгэмэй эхин эмхиин һайшаалтай энэ хүдэлмэриие ВЦСПС-эй президиум тэмдэглээ. Тиигээд тэрэнэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ ВЦСПС-эй президиум дурадхаба.

В. М. РЯБИКОВ — ҺУНГАГШАДАЙНГАА ДУНДА

Цемент, шифер, үйлэдбэрилэн гаргадаг СССР доторхи предприятинуудай дунда эгээл түрүүлэн ябадаг Тимлюгэй цемент-шиферэй заводой хүдэлмэришэд, инженер-техникүүд болон алба хаагшад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта өөһэдынгөө нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн кандидат, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Василий Михайлович Рябиковые хүндэтэйгөөр хүлеэн угтаба.

Хүндэтэ кандидадайнгаа ерэһэнтэй дашарамдуулан, Каменск тосхондо һунгагшадай хамтын ехэ суглаан болобо. Этигэмжэтэ нюур, заводой галдалгын цехын начальник нүхэр Еркес, хүдэлмэришэн Лимонов, түрүүшынхеэ һунгахаяа байһан Тамара Иевская, багша Дроздова, заводой директор Алемовский, КПСС-эй Кабанскын райкомой секретарь нүхэр Антоненко болон бусад халуун зүрхэнэй үгэнүүдые хэлэжэ, арад зоной аша туһын тулада бүхы оюун бэлигээ, һанал бодолоо хандуулхыень нүхэр Рябиковта хүсэһэн байна.

Хамагай һүүлдэ Василий Михайлович харюугай үгэ хэлэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлжэ, айхабтар ехэ этигэл найдабари үзүүлһэндэнь баяр баясхалан хүргэжэ, тэрэниие эрхимээр харюулхын хойноһоо үнэн сэхээр оролдохо байһанаа мэдүүлбэ.

Тэрэ уулзалганай удаа нүхэр В. М. Рябиков суг ябаһан нүхэдтээ Сэлэнгын саарһа-картонуой комбинадай барилгашадтай уулзаба. Дорюун алхамта долоон жэлэй ехэ барилгануудай нэгэн болохо тус комбинадые болзорһоонь урид ашаглалгада үгэхэ гэжэ мүрысэн ажаллажа байһан барилгашад ажал хүдэлмэриингөө урагшатай һайнаар, бүтээмжэтэй түргөөр ябажа байһан тухай омог дорюунаар элидхэбэ. Тиихэ зуураа бии байһан дутагдалнууд тушаа тогтожо, тэдэниие эрид зайсуулха хэрэгтэнь али болохо туһаламжа хүргэхыень хүндэтэ кандидадтаа хандабад. Хүдэлмэришэдэй тосхондо һургуулиин гэр, больницын байшан, клуб, хилээмэнэй завод шэнээр баряагүйдэ аргагүй болоо гэжэ тэдэ тэмдэглэбэд. Гадна барилга эрхилхэ техническэ документнүүд саг соо абтанагүй, иигэжэ хүдэлмэреэ хэхэдэмнай һаад татана гэжэ үгэ хэлэһэн нүхэд тэмдэглээ.

Һүүлээрнь нүхэр Рябиков аймагай түб — Кабанск бусажа ерээд, Кабанскын, Байгалай совхозуудай малшад, таряашад болон механизаторнуудтай, аймагай центртэхи эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаба.

Һунгалтын үдэр бүгэдөөрэн һунгуулиин участогта ерэжэ, нүхэр Василий Михайлович Рябиковай түлөө дуугаа нэгэн һаналтайгаар үгэхэ байһанаа һунгагшад үшөө дахин гэршэлбэ.

В. Смолин, Д. Амагаева.

КЯХТЫНХИДАЙ БАЯР

Субботын үдэшэ. Кяхтын соёл Культурын байшан соо Наушка станциин түмэр замшадай, Хоронхойн барилгашадай, Кяхтын, Погранична совхозуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай, аймагай түбтэхи эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөлэгшэд дүүрэн.

Һунгуулиин Улан-Удын хүдөөгэй 396-дахи округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн КПСС-эй Бурядай обкомой нэгэдэхи секретарь В. Р. Филипповтэй уулзалга болобо. Кандидадай намтар тухай этигэмжэтэ нюур нүхэр Густомесовагай хэлэжэ үгэһэнэй һүүлээр Погранична совхозой хонишон нүхэр Гармаев трибунада гаража ерэнэ.

— Манай кандидат Василий Родионович хадаа ябаһан сагтаа юрын малшадтай намдуу зохидоор хөөрэлдэжэ, һайн һайн зүбшөөл заабари үгэжэ, хэлэһэн үгышни ханамжатай һонороор анхаржа ябадаг ёһотойл мэргэжэл түгэс ударидагша гээшэ. Хонин ажалые хүгжөөхын түлөө айхабтар ехэ хүдэлмэри имагтал нүхэр Филипповэй үүсхэл оролдолгоор ябуулагдажа байна ха юм. Ажахын тоосоонуой үлүү һайниинь манай урда тобойжо гараад байна,— гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Ээрэлгэ-трикотажна фабрикын коммунис ажалай ударник Мотаева, хүдөө ажахын техникумэй багша Петухов, Хоронхойн барилга-хабсаралгын управлениин хүдэлмэришэн Белов болон бусад кандидадайнгаа түлөө, Бурядай элитэ эрдэмтэ, областной партийна организациие толгойлогшо Василий Родионович Филипповэй түлөө бултадаа дуугаа үгэхэбди гэжэ өөһэдынгөө коллективүүдэй үмэнэһөө дурадхабад.

Кударын совхозой ажалшад, «Родина» колхозой гэшүүд Кудара-Сомоной Культурын байшанда сугларжа, мүн лэ нүхэр Филипповтэй уулзаба.

Суглаануудай эсэстэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Филиппов дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, гүрэн түрын засагай эгээл дээдэ органдо түлөөлхэ этигэл найдабари үзүүлһэндэнь ехэ баясхалан хүргэбэ.

А. Климов.

Монгол арадые үнэн зүрхэнһөө амаршалба

Хани барисаан, бэе бэедээ туһалалсаха тухай монгол-совет договорой, экономическа, соёл культурын харилсаа холбоон тушаа хэлсээнэй баталагдаһаар 16 жэл гүйсэһэнэй ойтой дашарамдуулан, Н. С. Хрущев Л. И. Брежнев хоёр Монголой Арадай Республикын хүтэлбэрилэгшэдтэ амаршалгын телеграмма эльгээгээ. 16 жэлэй саада тээ баталагдаһан договор, хэлсээн хадаа социализмын, коммунизмын илахын, манай оронуудай һалбаран хүгжэхын түлөө тэмсэлдэ совет, монгол арадуудай хани ёһоной аха дүүгэй харилсаа холбоогоо саашадань бэхижүүлхэдэ туһа нэмэри болоһон, саашадаашье болохо байна. Ингэжэ тэрэ телеграмма соонь тэмдэглэгдэнэ.

Социалис можын хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ оруулагдаһан шухала хубита гээд социализм байгуулгадаа аха дүү монгол арадай түйлаһан амжалтануудые совет хүнүүд тоолоно гэжэ телеграмма соонь тэмдэглэгдэнэ.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Громыко МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр П. Шагдарсүрэндэ амаршалгын телеграмма эльгээгээ.

(ТАСС).

Улан-Удэ городой һунгуулиин № 8 участок СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтада һайн бэлэдхэл хэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ С. Х. Горячкин (баруун гарһаа) һунгагшадай список агитучастогай түсэбөөр тодорхойлжо байна. Комиссиин гэшүүд (зүүн гарһаа) Н. А. Цыденова, Н. Е. Борисова, Л. К. Крупина, Н. Ф. Таракановская гэгшэд.**

А. КУРТИГАЙ фото.

…стнуудай союзай тоосоото-һунгуулиин …лганда хабаадагшадай анхаралда

…ССР-эй Журналистнуудай союзай тоосоото-һунгуулиин …үдэрэй 3 часта КПСС-эй областной комитедэй ехэ … (Тус суглаан политгэгээрэлэй байшан соо болохо …соносхогдоо һэн. Мүнөө тэндэ болохогүй).

Правлени.

Александр Викторович ДАВЫДОВ

Александр Викторович Давыдов 1908 ондо Москва городто алба хаагшын бүлэдэ түрэһэн юм. Юһэн жэлэй һургуули 1925 ондо дүүргээ. Һуража байха үедөө Залуушуулай Коммунистическэ Союзай гэшүүн болоно. Һургуули дүүргэһэн сасуугаа саарһанай фабрикада орожо, юрын хүдэлмэришэнөөр хүдэлбэ. Жэл болоһон хойно машина бүтээлгын юрэнхы курса дүүргээд, райсоведэй гүйсэдкомой секретаряар, заводто слесареэр болон технигээр хүдэлһэн байха юм. 1931 ондо нүхэр Давыдов авиационно техникумэй начальнигай туһалагшаар томилогдоһон, тиигээд техник болоһон. Тиихэ зуураа үдэшын авиационно техникумдэ һурана. Һүүлээрнь Москвагай авиационно институтда һуралсажа, тэрэнээ 1935 ондо дүүргээ.

Александр Викторович инженер-механик мэргэжэлтэй боложо, өөрынгөө эгээл дурлаһан хэрэг болохо машина бүтээлгэдэ бүхы һанал бодолоо зорюулна. Тиигэжэ ажал хүдэлмэри эмхидхэхэ, ударидаха талаараа бэрхэ шадабаритай байһанаа харуулһан юм. Заводой цехын начальнигаар, тиигээд техническэ хиналтын таһагай начальнигаар, заводой главна инженер болотороо нүхэр Давыдов дэбжүүлэгдээ һэн.

Эгээл бэрхэ мэргэжэлтэдэй нэгэн байһан туладань 1949 ондо нүхэр Давыдовые Бурядай АССР-тэ хүдэлхөөр эльгээһэн байна.

1957 ондо Бурядай экономическа захиргаанай районой байгуулагдахада Александр Викторович арадай ажахын соведэй түрүүлэгшэ болгогдоод мүнөө болотор хүдэлжэ байһаар. Нүхэр Давыдов экономическа районойнгоо промышленностиие улам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, оюун бэлигээ гамгүйгөөр үгэдэг хүн.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, КПСС-эй XXII съездын делегат юм.

Эхэ оронойнгоо үмэнэ шэн габьяатай байһан туладаа нүхэр Давыдов Ажалай Улаан Тугай хоёр орденоор, «1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаһан байна.

Нүхэд һунгагшад! Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидат Александр Викторович Давыдовай түлөө дуугаа бүгэдөөрөө нэгэн һаналтайгаар үгэе!

ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИИМНАЙ ХАРЮУЛХАЛ

Аймагай Культурын байшан соо олон зоной хабаадалгатай, баярай оршон байдалда уулзалга болоо. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн партиин Бурядай обкомой нэгэдэхи секретарь В. Р. Филипповэй этигэмжэтэ нюур нүхэр Ивановто үгэ үгтэбэ.

— Түрэл арадайнгаа дэбжүүлһэн эрхимүүдэй нэгые этигэмжэтэ нюур боложо түлөөлэлсэхэ байһандаа угаа ехэ баяртайб. Манай найдамтай кандидат нүхэр Филиппов шадамар бэрхэ эмхидхэгшэ, хүдөө ажахые һайн мэдэхэ элитэ мэргэжэлтэн байһаараа арад зондоо мэдээжэ болонхой. Мүнөөнэй эрхэ байдалда хүдөө ажахые, илангаяа мал ажалые шэнэ гуримаар хүгжөөхын зорилгоор ажахын тоосоо хаа хаанагүй нэбтэрүүлхэ талаар партиин областной комитет ехэ үүсхэл гаргаһан, тиигээд тэрэнээ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар үрэ ехэтэ ажал хэжэ байнхай. Энээниинь бидэ булта һайн мэдэнэбди. Бүгэдэ арадай баясхаланта һайндэр — мартын 18-да нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэхыетнай үнэн зүрхэнһөө та бүгэдые уряалнаб.

Тэрэнэй халуун уряае Охин-Булагай совхозой парткомой секретарь нүхэр Унагаев һайшаан дэмжэхэ зуураа, болохоёо байгаа һунгалтын үдэр угтуулан бага-куцалейнхид дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа гэжэ мэдүүлбэ. Жэшээлхэдэ, мяха, һү, үндэгэ абаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб үлүүлэн дүүргэхээр зоригжонхой. Трибуна дээрэ Бичурын сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Зоркольцев гаража, һунгагшадай уряае нэгэн һаналаар дэмжэжэ байһанаа мэдүүлбэ.

Тэрэшэлэн республикын мэдээжэ агроном депутадта кандидат Ю. И. Лютаева һунгагшадтаяа эндэ уулзаа. Тэрэнэй этигэмжэтэ нюур нүхэр Чернышев тобшохон үгэ хэлэхэ зуураа, ажаябадалайнь намтартай тэндэ байгшадые танилсуулба. Нүхэр Лютаева олон жэлэй туршада агрономоор хүдэлжэ байхадаа, эрхим һайн сортнуудые Бурят орондо нютагжуулха талаар ехэхэн габьяатай байһан. Мүнөөшье энэ талаар һонирхолтой шэнжэлгэнүүдые хэжэ, ажахыдаа нэбтэрүүлжэ байнхай.

Нүхэр Чернышевой уряае ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Дьяхин, Бичура тосхоной эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ Казьмина болон бусад дэмжэһэн байна.

М. Смолин.

Бичура тосхон.

Ажалшадтай уулзалга

Республикымнай городууд болон хүдөө нютагуудаар хаа хаанагүй хамтын суглаанууд үнгэржэ байна. Эдэ суглаануудта хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн эрхимэй эрхим, үнэн сэхэ хүбүүд, басагадтаяа уулзажа, арад зонойнгоо аша туһын түлөө, Совет оронойнгоо улам саашадаа бадаран мандахын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлхыень юрөөнэд. Һунгагшад захяа заабари, һанамжа дурадхалнуудые оруулнад.

Һунгуулиин Яруунын округһоо депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн республикын суута хонишон Цэнгэ Буянтуевич Буянтуев һүүлэй үдэрнүүдтэ Хориин аймагай Үдын, Хүрьбын, Хэжэнгын совхозуудай малшадтай, Хандагайн, Хүрьбын леспромхозуудай модошодтой, Удинск, Хасуртай, Тээгдэ болон бусад тосхонуудта ажаһуудаг һунгагшадтай уулзажа, хани халуун хөөрэлдөө хэбэ.

Заиграйн округһоо депутадта кандидат, Бурядай совнархозой түрүүлэгшэ Александр Викторович Давыдов Онохойн модоной комбинадай, Шэнэ Бэрээнэй механическа заводой хүдэлмэришэд, инженер, техникүүд болон алба хаагшадтай, Онохойн совхозой ажалшадтай уулзаба.

ЭДЭБХИТЭДТЭ ТҮШЭГЛЭН, ОЛОНИИТЫН ХҮСӨӨ

Энээнhээ урда мэдээсэгдэhэнэй ёhoор, февралиин 23—24-нэй үдэрнүүдтэ профсоюзуудай VII областной нэгэдэмэл конференци болоhон байгаа. Тэрээндэ хабаадагшад облпрофсоведэй, шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсээд, дэлгэрэнгы тогтоол баталба, тиигээд Бурядай профсоюзуудай Соведэй шэнэ состав hунгаа.

Элидхэлнүүд тушаа хамтадаа 20 хүн үгэ хэлэhэн байна.

КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, манай орондо коммунизм байгуулха агууехэ Программые бэелүүлхэ хэрэгтэ хүтэлбэрилгын hургуули, ажахыгаа эрхилэлгын hургуули, коммунизмын hургуули бологшо профессиональна союзуудай үүргэнь улам дээшэлнэ гэжэ элидхэлшэд болон үгэ хэлэгшэд үшөө дахин онсолон тэмдэглэбэ. Тиихэтээ хамта энэ талаар республика доторoo бэелүүлэгдэжэ байhан шухала шухала хэмжээ-ябуулгануудта тогтобо, хүсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые, шиидхэгдээгүй асуудалнуудые элирхэйлбэ.

ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ— ТҮРҮҮШЫН ЭЭЛЖЭЭНДЭ

КПСС-эй Программа бүхы арадаймнай үмэнэ шэнэ, сэдьхэл хүдэлгэмэ саашанхи хараа зам нээжэ үгэhэн байна. Ойрын хорин жэлэй туршада манай орондо коммунизм гол түлэб байгуулагдаха болоно. Энэмнай түрүүшын ээлжээндэ гүрэнэй түсэб hара, квартал, жэл бүри дүүргэжэ байhанhаа ехэнхидээ дулдыдаха удхатай. Тиимэл хадань олонхи делегадууд энэ шухала асуудалда гол анхаралаа хандуулhан байна. Энэншье ойлгосотой байгаа. Юуб гэхэдэ, үнгэрhэн хоёр жэлэй туршада ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ талаар нилээдгүй алхам хэгдэбэшье, дутуу дунда зүйлнүүд яhала бии. Энээнэй эсэстэ республикын промышленность валова продукци гаргаха жэлэйнгээ түсэб 98 процент, тэрэ тоодо арадай ажахын соведэй предприятинүүд нёдондонойнгоо түсэб арайхан гэжэ 96 процент дүүргэhэн байха юм. Тиихэдэ капитальна барилгын түсэб юрэдөө [illegible] процент хүргэгдөө.

1961 ондо гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые, тодорхойлходо, мяха, hү, таряа тушааха даабаринууд таhалдаа.

Эдэ дутагдалнууд юун дээрэhээ гарааб гэхэдэ, гол түлэб үргэн ниитэ зоной дунда эмхидхэлэй, ойлгуулламжын хүдэлмэри hулаар ябуулагдана, ажалай түрүү дүй дүршэл, онол арганууд, түсэхайлхада, ажахын тоосоон удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ, олонхи ушарта социалис мүрысөөн ёhо тэдыгээр эмхидхэгдэнэ.

— Облпрофсовет, нютагуудтахи профессиональна союзууд үйлэдбэриин доторой арга боломжонуудые элирүүлхэ, социалис мүрысөө үргэдхэхэ талаар тоншье багаар оролдоно,— гээд элидхэлшэ нүхэр **Шевченко** сэхэ мэдэрээ. Мүрысөөнэй дүнгүүд квартал бүхэндэ согсологдожо, түрүү шүүл урмашуулагдадаг байбашье, hара hаралан гүрэнэй түсэб дүүргэдэггүй предприятинуудые гээдэлhээнь гаргаха талаар холын хараата хэмжээ ябуулганууд тон багаар бэелүүлэгдэнэ. Энэ асуудалда зарим ажахын хүтэлбэрилхы тушаалтан, профсоюзна организацинууд анхаралаа hулаар табина, тэдэнэй харюусалга, үүргэнь бага зандаа. 1961 ондо зарим профсоюзай комитедүүд хожомдожо ябаhан нэгэшье предприяти, цехын ажалые еэhэдынгөө заседани, суглаанууд дээрэ хаража үзөөгүй.

— Улан-Удэ городой, республикын бусадшье предприятинуудта техническэ дэбжэлтэ түйлаха, түрүү аргануудые үйлэдбэридэ хэрэглэхэ, уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшодто туhалха хэрэгтэ анхарал багаар хандуулагдана, — гэжэ делегат **Н. А. Блинов** (ВОИР-эй түрүүлэгшэ) шүүмжэлбэ. — Дүршэлтэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй оруулhан үнэтэ дурадхалнуудые саг соонь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээд байбал, гүрэнэй түсэб дүүргэлтэдэ ехэ алхам хэгдэхэ байhаниинь элитэ. Тиигэбэшье энэ шухала хэрэгтэ профсоюзай организацинууд анхаралаа хандуулдаггүй шахуу.

Манай уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод долоон жэлэй туршада үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридөө хэрэглэжэ, 21 миллион түхэригэй алмалта арьбалалта хэхэ уялгатай. Тиимэhээ саашадаа энэ хэрэгые хиналта шалгалта дороо абажа байха шухала. Харин тиихэдэ олонхи ушарта шэнэ шэнэ үнэтэ дурадхалнууд удаан сагаар харагдажа үзэгдэнгүй хэбтэдэг. Энээндэ эсэс табиха саг болоо.

Ажалшадай дунда шэнэ эдэбхи үүсхэл бадаруулан, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн, тэдэнэй ажаhуудалай, культурна эрилтэнүүдые саг соонь бэелүүлгэ болоно гэжэ олохон делегадууд онсо тэмдэглээ.

— Манайда,— гээд Бурядай автотрестын № 1 АТК-гэй жолоошон нүхэр **Уколов** үгэеэ үргэлжэлүүлхэ зуураа, 800 гаран зон хүдэлдэг, тиигэбэшье профсоюзуудай областной Соведэй, республикын Министрнүүдэй Соведэй нэгэшье хүтэлбэрилэгшэ ерэдэггүй, ажабайдал, ажал хүдэлмэреэрнай hонирходоггүй гэжэ шүүмжэлбэ.

Мяха-консервын комбинадай завкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Банзаров**, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Леденев** гэгшэд залуу мэргэжэлтэдэй эрилтэнүүдэй хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэдэг байhан баримтанууд тухай хэлээ.

— Тоосоото үе соо модо бэлэдхэлэй, эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд, барилгын организацинууд илангаяа хангалтагүйгөөр хүдэлhэн байна,— гээд арадай ажахын соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Давыдов** хэлэбэ. — Энээнэй гол шалтагаанууд гэхэдэ, ажалай эмхидхэл hула, машина, техникэ хүсэд ашаглагданагүй, шэнэ онол арга, ажахын тоосоо үйлэдбэридэ тон удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Профсоюзуудай областной Совет, областной комитедүүд түсэбөө дүүргэдэггүй, гээгдэлтэ ороhон предприятинуудта туhалха зэргэтэй. Мүн хамтын хэлсээнүүдые дүүргүүлхын түлөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табиха шухала.

Ажахын түсэбүүдые тодорхойлон бэелүүлхэ, хүдэлмэришэд, алба хаагшадай ажалда хабаатай асуудалнуудые шиидхэхэ, ажахые хүтэлбэрилхэ ба предприятинуудые эрхилхэ органуудые байгуулха хэрэгтэ центртэшье, мүн нютаг нютагуудташье профессиональна союзуудай сэхэ, эгээл эдэбхитэй хабаидалга улим бүри үргэдхэгдэхэ ёhотой. Предприятинуудай ажал-ябуулгын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хүдэлмэришэдэй болон алба хаагшадай коллективүүдэй үүргэ дээшэлүүлэгдэхэ зэргэтэй.

(КПСС-эй партиин Программаhаа).

ШЭНЭ ОНОЛ АРГА, ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛДЭ—ОНСО АНХАРАЛ

КОНФЕРЕНЦИ ДЭЭРЭ ЭНЭ АСУУДАЛДА ЕХЭ АНХАРАЛ ХАНДУУЛАГДАА. Гүрэнэй түсэбэй таhалдалда ороhоной гол шалтагаануудай нэгэн юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, шэнэ онол арга, шэнэ эдэбхи үүсхэл үшөө hулаар дэлгэрүүлэгдэнэ гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Профсоюзай организацинууд коммунис ажалай хүдэлөөндэ ажалшан бүхэнииe хабаадуулхын тула нилээдгүй хүдэлмэри хэбэшье, амжалтын түлхюур болохо ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ талаар мүртэй юумэ хээгүй байшоо. Энэ шухала хэрэг илангаяа промышленна предприятинуудта, барилга дээрэ тон hулаар дэлгэрүүлэгдэнэ.

— Эд хэрэгсэл болон бусадшье зөөри хогшол алмаха, арьбалха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ажахын тоосооной ехэ удхатай байhаниие түрүү дүй дүршэл харуулна, гээд делегат **Черненко** мэдүүлбэ. — Харин тиихэдэ энээндэ олохон ажахын хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзай организацинууд, облпрофсовет халирхайгаар хандана гэжэ тэмдэглэлтэй.

Энэ бүгэдэ шалтагаанаар машина, техникэ хүсэд ашаглагданагүй, сагhаа урид эбдэрнэ hандаршье, мүн зөөришье алмагдадаггүй байха юм. Шэнэ хүдэлөө толгойлхо, шэнэ онол арга түргөөр нэбтэрүүлхэ гээшэ профсоюзай арюун нангин уялга болоно.

Промышленна, барилгын материалнуудай болон барилгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Деренченко** мүн лэ дээрэ дурсагдаhан асуудалнуудта гол түлэб тогтоhон байна.

— Тоосоото элидхэл соо барилгын асуудал, тэрэнэй шанар тухай hайса хэлэгдээ. Барилгын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй шүүмжэлэгдэhэниинь тон зүб. Бидэ энэ шүүмжэлэлhээ тобшолол хэхэ ёhотойбди. hүүлэй үедэ «Бурстрой» трестын мэдээжэ бригадир нүхэр Братчиковай даадаг ажахын тоосоондо ороhон бригадын дүй дүршэлые бүхы барилгашадай дунда нэбтэрүүлхэ талаар бага зэргэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ байнхай. hаяын хоёр үдэр энэ асуудалаар түсхай үдэшэ үнгэргэгдөө. Барилгашадта нүхэр Братчиков дүй дүршэл тухайгаа хөөрэжэ үгөө. Мүн эндээ түрүү дүй дүршэлэй hургуули нээхэмнай, гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Түргөөр, hайн шанартайгаар бариха, өөрынь үнэ сэнгыень химдаруулха хэрэгтэ ажахын тоосоондо ороhон бригаданууд ехэ үүргэтэй. Энээниие нүхэр Братчиковай бригадын дүй дүршэл тодорхойлно. Тэдэнэр барилгын ямаршье хүдэлмэри өөhэдөө дүүргэдэг болоходоо, ямаршье сагта миил байдаггүй. Эдэ бүгэдын ашаар ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлээ. Шэнэ, түрүү аргын үшөө нэгэ hайн талань юуб гэхэдэ, барилгые эхинhээнь абаад дүүрэтэр бригадынхид өөhэдөө хэдэг юм.

Ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ехэ үүргэтэй. Манай hанахада ...нэ хүсэн буруугаар хэрэглэгдэнэ. Арадай ажахын совет тэдэнэрhээ гансал түсэбэй дүүргэлтэ тухай hураад, гол техническэ дэбжэлтые толгойлхо, түрүү дүй дүршэлдэ хүдэлмэришэдые hургаха талаар эрилтэ табидаггүй. Энэ тон буруу. Саашадаа тэдэнэрые зүбөөр хүмүүжүүлхэ, шэнэ хүдэлөөнэй үүсхэлшэ болгохын түлөө оролдохо ёhотойбди, — гээд Деренченко үгэеэ түгэсхэбэ.

— Манай ажахы байгша оной эхеэр эмхидхэгдээ юм, — гэжэ Хүрьбын совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Рыгзенова** хэлэбэ. — Тиигэбэшье коммунис хүдэлөө дэлгэрүүлхэ, ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ талаар зарим тэды алхам хэгдээ. Мүнөө 174 хүдэлмэришэд хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэжэ байнхай. Профсоюзай организацинууд уридшалан хараалагдаhан түсэбэй ёhoор үйлэдбэриин зүблөө үнгэргэдэг, тэрээн дээрээ мүрысөөнэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэдэг юм. hүүлэй үедэ бүхы hалбаряа ажахын тоосоондо оруулха талаар ехэ ажал хэглэнэ.

Гэбэшье энэ талаар ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоно, ойлгоглоогүй асуудалнууд яhала гарана. Тэдэниие шиидхэлгэдэ профсоюзуудай областной Совет, нэн түрүүн хүдөө ажахын бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком туhа хүргэхэ аад, огто хүргэнэгүй.

Ажалшадай ажаhуудалай, культурна эрилтэнүүд хүсэд дүүргэгдэнэгүй. Клуб үгы, үхибүүдэй сад, ясли байхагүй, худалдаа наймаан хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэмнай туhа хүргэгдэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Тоо, баримтанууд

☆ Үнгэрhэн хоёр жэлэй туршада промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 13 гаран процентээр дээшэлээ.

Нёдондо жэл түрүү предприятинууд түсэбhөө гадуур 13 мянга шахуу тонно цемент, 12 миллион 760 мянган тэбхэр шифер, 182 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл, 5 мянган тонно шулуу нүүрhэ, 41 мянган погонно метр бүд, 12,5 мянган центнер загаhа болон бусад зүйлнүүдые гүрэндөө тушааhан байна.

☆ Тоосоото үе соо коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө тэмсэгшэдэй тоо улам олошорбо. Мүнөө энэ хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө 87 предприяти, 339 цех, 3138 бригаданууд тэмсэнэ. Тэдэнэй 815 цех, 15 мянган хүдэлмэришэд хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

☆ Уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшодой бүлгэмүүдэй тоо 69-hөө 110 болобо. Тэдэнэй зэргэдэ 6100 гэшүүд тоологдодог.

1961 ондо уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын 6690 дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 3,9 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ арга олгоо.

☆ Республикын предприятинуудаар саг үргэлжэ хүдэлдэг 198, цехүүдээр 160 үйлэдбэриин зүблөөнүүд байгуулагдаба, тэрээндэнь 13 мянган хүн хабаадана.

☆ Хүдөө ажахыда ехэ хубилалтанууд болоо. Совхозуудай тоо 10-hаа 30 хүрэтэрээ ургаа, мүнөө хүдөө ажахын продуктнуудай 40—50 процентыень эдэ ажахынууд үгэнэ.

ПРОФСОЮЗУУДАЙ VII ОБЛАСТНОЙ НЭГЭДЭМЭЛ КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАДУУД: (зүүн гарhаа) прибор бүтээлгын заводой завкомой түрүүлэгшэ Ф. В. Бурдуковский, Кабанскын типографиин линотипистка В. И. Оскорбина, Зүүн Сибириин түмэр замай ОРС-ын жолоошон Н. В. Макаренко, Зэдын Холтосон руднигай бригадир А. С. Липовской.

СОЁЛ СУРТАЛАЙ, ХҮМҮҮЖҮ... ХҮДЭЛМЭРИ hАЙЖАРУУЛ...

— Ажалшадые, илангаяа залуу үетэниие коммунис ёhoор хүмүүжүүлгэдэ профсоюзай, эдэбхитэн бүхэнэй үүргэ хэмжээлэшэгүй ехэ,— гэжэ Улан-Удын хилээмэнэй комбинадай хүдэлмэришэн, Ленинэй ордено үбгэжөөл нүхэр **Булгаков** хэлэhэн байна.

Зүгөөр гансашье тэрэ элээндэ тогтоогүй, КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүд, партиин шэнэ Программа дотор хараалагдаhан агууехэ зорилгонуудта хүрэмөөр хүмүүжүүлгын, соёл сурталай хүдэлмэри ябуулха тушаа үгэ хэлэгшэдэй олонхидынь ехэ анхарал хандуулба. Энэ харюусалгатай, хүндэтэй хүдэлмэриие бүрил түсхай шэглэлтэйгээр, ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха шухала гээд тэмдэглэгдээ.

— Тоосоото үе соо профсоюзуудай үүсхэлээр арад зоной дунда 20 мянгаад лекци, хэдэн зуугаад элидхэл, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэбэшье, соёл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд тохёолдоhон зандаа, — гэжэ элидхэлшэ өөрөөшье мэдэрээ.

Энэнь зүйтэй. Зарим профсоюзай организацинууд хүмүүжүүлгын ажал ябуулхадаа ёhо тэдыгээр тэрээндээ хандана, олониитын хүсэн hулаар хэрэглэгдэдэг. Энээн тушаа культурын министрын орлогшо нүхэр **Тихоненко**, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй обкомой союзай секретарь нүхэр **Мельничук**, № 1 АТК-гэй нютагай комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Федорченко**, Зэдын комбинадай профкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Кос... бусад хэлээ.

— hүүлэй үедэ... рэлэй олохон хү... шэд даадаг ажа... сагтаа ниитын хэ... гөө hайн дураар... гөөр хабаададаг... делегат Тихонен... Коммунис удха ш... шээ хаа хаанаг... дэлгэрүүлхэ гээш... организацинуудай... дэй нэрэ хүндын...

— Партимнай XXII съездэ ни... зацинуудай урда... гатай зорилгону... гээд КПСС-эй об... тарь нүхэр Бир... Эдэ зорилгонууд... лай урда ехэ эри... Тэдэнэй нэгэн г... нис хүмүүжүүлгэ...

— Хүдөөгэй илангаая холын... нуудаар соёл гэ... дэлмэри hулаар... энэ хэрэгые... асуудал культур... рилэгшэдэй проф... hулаар туhална,— ...гат Мельничук... Тэрэнэй мэдэлэй... союзай организа... жүүлгын, соёл... дэлмэрие халир... ша хэрэгээр ябу...

Саашадаа про... дэлмэрие бү... hайжаруулхын... түрүүндэ эдэбхит... илангаяа залуу... шэдтэ али боло... гэхэ хэрэгтэй. Эн... союзуудай обла... районно, нютаг... тедүүдэй шухал... рилго болоно.

Профсоюзуудай областной Соведэй гэшү...

- Абагаев Ф. А.
- Аюржанаева Д. А.
- Асеев А. С.
- Блинов Н. А.
- Бурдуковский К. Н.
- Бурлов П. Н.
- Бирюков В. Г.
- Буянтуев Ц. Б.
- Гаськов М. М.
- Гваздарьков Н. П.
- Гонсорунов Р. Д.
- Горбатенко Т. И.
- Дугаров С. Г.
- Деренченко Р. Я.
- Дондубон Н. Ж.
- Денисенко М. Е.
- Деркач И. С.
- Епифанцева В. Г.
- Ендонов Ч. В.
- Жданова О. Д.
- Желаева А. Н.
- Звержевич А. И.
- Игумнова Т. Г.
- Ильин А. Д.
- Карпова Л. И.
- Калаганский М. Г.
- Кочетов Д. В.
- Ковалева Т. Э.
- Кузнецова С. А.
- Липовской Я. С.
- Лыгденова В. Д.
- Леденев М. В.
- Ландин С. П.
- Медведев Б. И.
- Прозоров Г. П.
- Пивоваров Н. Б.
- Пономарев Ф. Т.
- Рыгзенова Х. З.
- Ринчино Д-Ц.
- Тихоненко Н. Ф.
- Титов Н. В.
- Хадахаиэ О. Т.
- Храбровская Н.
- Черепанова М.
- Черных М. М.
- Цыремпилон А.
- Цыренова В. М.
- Шевченко В. И.
- Шатаев А. С.
- Юрин И. Я.
- Ярышкин И. П.

Профсоюзуудай областной Соведэй гэшүүдтэ...

- Афанасьев В. А.
- Банзаров Н. Б.
- Бурдуковский Ф. В.
- Дудко В. А.
- Дамдинова В. В.
- Кыштымов В. В.
- Литвинцева З. Ф.
- Могнонов М. М.
- Невеница А. С.
- Нихланов М. М.
- Никифоров В.
- Ноздреватых В.
- Осинцев М. И.
- Плеханов В. Ф.
- Пилипенко И.
- Радкова Е. А.
- Сухинина Н. И.
- Халматов И. Б.
- Штепа В. М.

Профсоюзуудай областной Соведэй шалгалт...

- Кожарский Б. С.
- Коптина А. С.
- Лодоева В. Б.
- Мельничук Е. Ф.
- Моисеенко Г. Д.
- Осипова Н. П.
- Суткин Е. П.
- Сновалина О.
- Черненко Т. А.

Профсоюзуудай областной Соведэй президи...

- Абагаев Ф. А.
- Бирюков В. Г.
- Блинов Н. А.
- Деренченко Р. Я.
- Кочетов Д. В.
- Ринчино Д. Ц.
- Тихоненко Н.
- Цыремпилон А.
- Шатаев А. С.

Ажахы хүтэлбэрилхэ хэрэгээ профсоюзуудай улам шангадхажа, үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөнүүдые предприятинуудай хүдэлмэри hайжаруулха, үйлэдбэрилгын хойноhоо шиналта бэелүүлхэ хэрэгтэ туhалдаг улам нүлөөтэй зургаанууд болгохо хэрэгтэнь партии туhа хүргэхэ юм.

(КПСС-эй Программаhаа).

ПРОФСОЮЗУУДАЙ VII ОБЛАСТНОЙ НЭГЭДЭМЭЛ КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАДУУД: (зүүн гарhаа) № 6 харгы барилгын хүдэлмэришэн Е. М. Сахаровский, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой секретарь Е. Ф. Мельничук, слесарь А. С. Шатаев, Цинканай приискын түлөөлэгшэ В. Ф. Плеханов.

В. ЗОРКИНОЙ фото.

Улан-Удын «Эрдэм» кинотеатрын киномеханик М. П. Балбаева эрхим ажалаараа суурхаһаар 15 жэл болохонь. Тэрэ кино харагшадай баяр баясахаланда саг үргэлжэ хүртэдэг байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. П. Балбаева ажалдаа байна.

А. КУРТИГАЙ фото.

СОМОНОЙМНАЙ ДЕПУТАДУУД ҺУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭ

...рховно Соведэй бэлэдхэхэ үедэ ...хозууд, промыш...риятинууд болон ...нууд ажал хүдэл...нэ амжалтануу..., һунгалтын үдэ... бэлэгтэйгээр уг... шанга тэмсэл байна.

...о дундаһаа дээдэ ...е депутадта кан...алишан Санжи...на Бальжиновае ... Карл Марксын колхозой гэшүүд ...халангай оршон ...жал хүдэлмэреэ ...йнхай.

...л ажалдашье, мүн ...дашье тон ха...й үе болоо. Кол...шод шэнэ түл аба...һүниеэ мэдэнэгүй. ...алайхид трактор, ...даа заһабарилжа, ...эрээ наг шэбхэ ...йна. Эдэ бүгэдэ ...—түл абалгашье, ...рилгада бэлэдхэл...хидээ һунгалтын ...р дүүргэгдэхэ ёһо...хэ харюусалгаяа ...бүхэн һайн мэдэр...унаһан малгайгаа ... ажаллажа бай...

... манай сомоной ...депутадууднай зо...эмхидхэлэй ба ойл...ехэ хүдэлмэри ...тэдэнэй эрилтые ...тахын түлөө орол...лой. Эдэ бүгэдые ...бажа, бидэнэр со...сесси ба заседани... ажалшадай элүү...алха, культурна ...хангаха, нийтын ...даа наймаа һай...хэ мэтэ асуудал...шэн хэлсэжэ, тус...рэ-ябуулгануудые ...айнабди.

...ёһоор сомоной ...урно-ажаһуудалай ...түрүүлэгшэнь ...ургуулиин габьяа... Х. Б. Сангадина) ... сомон доторoo ...лмэри ябуулжа байна. Тус комиссиин гэшүүд эхэнэрнүүдэй соведэй, комсомолой ба профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэдтэй сугтаа 2 дахин рейдовэ шалгалта хаа хаанагүй эмхидхээ. Тиихэдээ тэдэнэр худалдаа наймаа, нийтын эдеэ хоол эмхидхэлгые, ариг сэбэрые, соёл культурын эмхи зургаануудай, нютагай хэлхээ холбоонной конторын хүдэлмэриие шалгажа, олон дутагдалнуудые элирүүлһэн байна.

Иимэ шалгалтанууд ехэ һайн үрэ дүн харуулна. Мүнөө холын бригада, фермэнүүдтэ газетэ, журнал саг соогоо хүргэгдэдэг, кино харуулагдадаг, радио дуугардаг болоо. Мүн ариг сэбэр байдалай, худалдаа наймаа ба нийтын эдеэ хоол эмхидхэлгын талаар нилээд хубилалта боложо байна. Рейдовэ шалгалтаар элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые зайсуулгада сомоной Соведэй депутадууд Д. П. Бубеева, Ц. Ц. Базаров, З. Б. Будаева, бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тэдэнэр имагтал шалгалта эмхидхээ бэшэ, харин даажа абаһан участогуудтаа зоной ажаһуудалые һайжаруулха, культурна эрилтыень хангаха талаар эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хээ.

Үнгэрэгшэ, мүн энэшье жэлдэ манай сомон дотор культурно-ажаһуудалай ехэ барилга хэгдээ. Колхозой түб тосхондо 2 магазин, 1 столово, Соёлой ба Үрэжэлэй бригадануудай дэргэдэ 2 медпункт, мүн олон гэрнүүд шэнээр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. 1962 ондо культурно-ажаһуудалай барилга бүри ехээр хэгдэхэ.

Ажалшадай үдэр бүри дээшэлжэ байһан культурна эрилтые һайнаар хангаха асуудал сомоноймнай Соведэй онсо анхаралда байдаг. Сомон доторнай Культурын байшан, 2 стационарна, 1 нүүдэл кино, библиотекэнүүд бии. Эдэнэй хүдэлмэри нилээд һайжаржа, ажалшадта һонирхолтой концерт, кино харуулдаг, ном, газетэ олоор тараадаг болонхой. Һунгагшадайнгаа дурадхалнуудые хараадаа абажа, мүнөө жэлдэ Баянгол тосхондо фотографи, парикмахерска ба оёдолой мастерской нээхэ, үхибүүдэй садай, хүдөөгэй библиотекын байшангуудые бариха гэжэ сомоной сесси шиидхээ.

У. Подхоев,

Баргажанай Баянголой сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

...шөрдолтой байдалай шалтагаан юуб?

...нондохи туршал... ажахын 6-дахи ...лбарай тарилгада ...ытэйб гэһэн асуу...й Соведэй ээлжээ... һаяхан зүбшэбэ. ... тус отделениин ...Бахрунов, механик ...нов гэгшэд элид...талаар үшөөл горь...далнуудай бии ...э хэлэһэн депута... тэмдэглэбэ. Жэ...ракторай 14, бүхы ... оройдоо хоёрынь ...заһабарилагданхай. ... бүхы үрэһэнэй ...ь тарилгын ша... хүрэтэр хүргэг...һаа гадна, үрэ...маг байһаар. По...ваг шэбхэ өөдтэй ... Тарилгада хэ...хамаг зэр зэмсэ...йгүй «тэнгэри ху...ээ эхигүй мэгэ ...о эдюулжэ, хо...нэ. Иимэ байдал ... амарүулба гээ...

...хын саг үргэл...иин түрүүлэгшэ ... депутадууд Иль...ьский болон бу...эдээ, дурсагда... бэрхэшээлтэй ... гараха, бодо...ка хүргэхэ тухай ...шарынь гэхэлэ ...порто тракторна ... механизатор...д хангаха, ажа... гуримшуулха ...л лары шиидхэг...й. Отделениие эр...эй шадамар эм...нэгэн байһан П. Н. Лубсанов элдэб бусын шалтаг бариад, харюусалгата тушаалһаа «хадуурхые» хүсэнэ.

Хэнэйшье мэдэһээр, ажахын ямаршье һалбари хадаа имагтал үнэн зүб хүтэлбэриин үрэ ашаар хүгжэдэг, бэхижэдэг гээшэ. Тиин гэһээ нүхэр Лубсанов мэргэжэлтэй һайн тракториствуудаа өөһэдынь дураар ондоо ажалда оруулдаг, үгы гэбэл мэдүүлгэ барихатайнь сасуу хүдэлмэриһөө гаргажархихадаашье тородоггүй. Энээндэ эсэс табижа, эрид хубилалта хэхэ саг тулаа гэжэ депутадууд үшөө дахин һанамжалба.

Зүблэһэн зүйлөөрөө сесси тодорхой шиидхэбэри баталан абаа. Тэрээн соонь түрүүшын ээлжээндэ отделениин ажалай эмхидхэл, гурим журам эрид шууд һайжаруулха хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

Р. Тапхаров.

Нэгэл адли, амта шэмэгүй

Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй дэргэдэ студентнэрые эдеэлүүлхэ гэжэ эмхидхэгдэһэн столово бии юм. Теэд тэрэмнай эндэ һурагшадай сэдьхэлые гүйсэд ханганагүй, яяр муугаар хүдэлнэ.

Эдеэ бэлдэгшэд (поварнууд) үглөөгүүр 8 час болоһон хойно ерэжэ эдеэгээ буйлуулжа захалдаг, үнгэрхэдөө ууха гэхэдэ халуун сайшье байдаггүй. Хилээмэн ходо дуталдадаг. Үдэрэй 3 час багта студентнэрэй эдеэлхэ гэжэ ерэхэдэ сайһаа бэшэ бүри юуншье байхагүй.

Гадна буйлуулаа болоһон эдеэниинь тон амта шэмтэгүй, ходо нэгэл адли байдаг. Ганса нэгэ шүлэн байдаг. Гэбэшье түрүүшын хүндэ хүртөөд лэ, хожомдогшод шортоо һула һаладаг гээшэ. Иигэжэ үлэн хооһоор ябагдаха саг тохёолдодог.

Энээн тушаа техникумэй хүтэлбэрилэгшэдэй хэмжээ абаа һаань, һурагшадайнгаа ажаһуудал тушаа бага зэргэ бодолгото болоо һаань, һайн бэлэй.

Р. Зундуев.

Москворецкэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар утаһэ ээрэдэг солото хүдэлмэришэн Валентина Михайловна Петрищевае М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд, алба хаагшад дэбжүүлээ. Тэрэниие Валя гэжэ фабрикын хүдэлмэришэд өөгшөөн нэрлэдэг байха юм. «Тэрэнэй эрхимээр ажалладаг, үүсхэл гаргадаг хадань бидэнэр хүндэлдэг, сэгнэдэг байнабди. Эгээл иимэһээ Валиие өөрынгөө депутат болгон, СССР-эй Верховно Соведтэ эльгээхэ гэжэ бидэнэр бодонобди» гэжэ һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ ээрэлгын цехын начальник А. Т. Вязкова хэлэһэн байна. Зураг дээрэ:

ээрэлгын цех соо М. В. Петрищева фабрикын ФЗО-гэй һургуулиин һурагшадтай хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ХОЛЫН ХОЙТО-БАЙГАЛДА

Замай тэмдэглэл

☆ ☆

Улан-Удын аэродромһоо ниидэһэн самолёднай зүүн хойшоо шуумайна. Дээрэһээ үхибүүдэй наадан шэнгеэр харагдадаг гэр байранууд, тосхонуудаар һонирхон һуутарнай, үбэлэй янгинама хүйтэндэ тэсэнгүй хүхэ мүльһэндэ хушагдаһан «Алдарта Байгал, арюухан далай» харагдаадхиба. Самолёднай тэрээн дээгүүр гарахадаа урагшаа ниидэхээ болёод, агаарта үлгэгдөөд байшаһан шэнги болоно.

Байгал далайе хэдэн тээһээнь хашан тогтооһон хада ууланууд хүбэн сагаан саһанда дарагдаад, үглөөнэй наранай туяада нюдэ һаргамаар ялалзанад. Далайһаа зүүн тээшээ жэрыһэн Баргажанай хада баранһаань үндэр, гоё һайхан. Тэрэнэй шюбхо оройнуудые харахада «Сагаан мүнгэн малгайтай, Саян үндэр уулаһаа» дутахагүй ха гэжэ һанамаар.

—Энэ үндэр хада уулануудта баялиг гээшэ биил ха,—гэжэ хажуудаа һууһан хүнһөө асуухадам, тэрэмни энеэбхилэд гээд:

— Яһалал юм ааб даа,—гэжэ харюусаад, үнихэн абьягүй һууһанайнгаа һүүлдэ, —һаял ашаглагдажа байна гээшэ. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада хэдэн леспромхозууд эмхидхэгдээ, тоогүй олон ашагта малтамалнууд олдоо юм бэзэ. Ан гүрөөһэ, булга хэрмэ тухай хэлээдшье яахамнайб,—гээд самолёдой сонхоор газаашаа харана.

Түрэл нютагнай ямар гоё һайхан, дэлгэр баям даа! Уданшьегүй үшөө хэрэглэгдээгүй эдэ баялигууд хүн зоной зол жаргалай, гэгээн гэрэлтэ коммунизмын түлөө гүйсэд ашаглагдахал гэжэ һанахада хүнэй зосоо хэлэшэгүй ехэ баяр түрэнэ.

Тииһээр һуутарнай Байгалай зүүн-хойто үзүүр харагдажа, тэрээнһээнь барюулжаа, далайнгаа эрье зубшаад нариихан ута тосхон бии болоодхино.

—Зай, нүхэр, Нижне-Ангарскда хүрэжэ ерэбэбди,—гээд хажуудахи нүхэрни сонхо тээшэ зааба.

АЙМАГАЙ ТҮБ НИЖНЕ-АНГАРСК

Энэ тосхон зуу гаран жэлэй урда тээ бии болоһон түүхэтэй. Анха түрүүн тэндэ хаанай хууляар сүлэгдэһэн хүнүүд һууриҗаһан гэхэ. Тэдээнһээ тараһан уг угсаатан загаһа, ан барижа, үнэ сэнгүйгөөр хонжоо наймаашадта худалдажа, баяд ноёдто дарлуулжа, мүлжүүлжэ һуудаг байгаа. Арадай зол жаргалай, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэдэнэр саг үргэлжэ тэмсэһэн, олон хүбүүд, басагадынь ами наһаяа үгэһэн юм.

Тэдэнэй һайн һайхан хэрэг миин хосороогүй. Энэ холын, урдань сүлэлгын газар байһан нютагта мүнөө зол жаргалай дуун зэдэлэн байдаг. Хэрбээ Совет засагай урда тээ Нижне-Ангарск хэдэн арбаад гэртэй тосхон байгаа һаа, мүнөө танихаар бэшэ, городһоо дутахагүй болонхой. Эндэ загаһанай томо ехэ комбинат, найман жэлэй, 11 жэлэй һургуулинууд, клуб, больница болон соёл гэгээрэлэй, үйлэдбэриин бусад эмхи зургаанууд бии. Имагтал һүүлэй хэдэн жэлэй туршада шэнэ кинотеатр, библиотекэ, үхибүүдэй сад, ясли, амбулатори, оньһожоруулагдаһан пекарни, номой болон бусад магазинууд, зуу гаран шэнэ гэр байра баригданхай. Геологуудай шэнэ квартал һаяшагай бии болоо.

Үнгэрөөшэ жэлдэ эндэхи загаһанай комбинат загаһа бариха, консервэ гаргаха түсэбөө һүүлэй хэдэн жэлэй туршада анха түрүүн 122 процент дүүргэжэ, гүрэндөө һайн шанартай продукци ехээр үгөө. Тэндэхи Алексей Балдаковой загаһа барилгын звено жэлэй туршада гурбан жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Николай Печкинэй хүтэлбэрилдэг бригада баһал һайнаар хүдэлжэ гараа. СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, комбинадай хүдэлмэришэд һайн амжалтануудые туйлажа байна.

Һүүлэй хоёр жэлэй туршада эндэхи 11 жэлэй һургуулида барилгын хүдэлмэри ехээр хэгдээ. Һургуулиинь байра үргэдхэгдөө, шэнэ мастерской, физзал баригдаа, хизаар ороноо шэнжэлхэ музей байгуулагдаа. Мүнөө тэрэ һургуули нэгэ халаанда хүдэлнэ. Һурагшад биологиин багша Тамара Пантелеймоновна Кривошеинагай хүтэлбэреэр жэл бүри һургуулиингаа участок дээрэһээ кукуруза, сахарай свёкло, горох, капуста, помидор гэхэ мэтэ ургамалнуудай баян ургаса хуряадаг. Зундаа ахалагша классай һурагшад түсхай бригада эмхидхээд, загаһа ехээр баридаг, комбинадтаа тушаадаг заншалтай болонхой.

БҮЛЭ БҮХЭНДЭ ЗОЛ ЖАРГАЛ ЕРЭЭ

Эвенкнүүдэй ажаһуудаг «2-ая пятилетка» гэжэ колхозой орын фермые даагша Евгений Тихонович Ганюгинай 80 хүрэжэ ябаһан үбгэ эсэгэ ехэл хүхюутэй баяртайгаар иигэжэ хөөрэнэ:

—Хархис муухай хаанта засагай үедэ тунгус арад зон орохо гэргүй, эдихэ хоолгүй, ой тайга зайжа ябагша һэн. Манай багша В. И. Ленинэй байгуулһан агууехэ Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн национальна политикын ашаар бидэнэр жаргалаа олообди. Эвенкнүүд мүнөө түбхинэн һууриҗанхай. Алишье гэртэ ороод харыт, ямар баян, хүхюу жаргалтай һуудаг гээшэб!

Энэ шадарай эвенкнүүд Холодный гэжэ нютагта һууриҗажа, колхоз болоһоор тиимэшье үни болоогүй юм. Теэд мүнөө ямар гоё һайхан тосхон болонхойб! Колхозниггуудайнь гэр байра барандаа шэнэ, томонууд. Эндэнь дүрбэн жэлэй интернат-һургуули, үхибүүдэй сад, клуб, библиотекэ, амбулатори, магазин гэхэ мэтэ эмхи зургаанууд бии. Мүнөө шэнэ клуб баригдажа эхилэнхэй.

Колхоз мянга гаран толгой оротой, мүн эбэртэ малтай, адуу моритой. 1954 ондо эдэнэр 450 толгой оротой байһан. Колхозой оро үсхэбэрилэгшэд Евгений Ганюгин, Сергей Симортин, Владимир Платонов гэгшэд жэлдээ 100 эхэ оро бүриһөө 85—90 түл абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлдэг.

ХУУШАНАЙ ГОРЕМЫКЭДЭ

Горемыка гэжэ ород үгые бурят хэлэн дээрэ оршуулбал, золгүй, ядаһан, тулиһан гэһэн удхатай. Тиихэдэ энэ аймагай Байкальское тосхониие урдань Горемыка гэжэ нэрлэдэг байгаа. Тэндэхи зоной урдань ямар һуудал, байдалтай байһаниие тосхонойнь нэрэһээ таажа ядамаар бэшэ.

Харин мүнөө тэрэ тосхоной гансал нэрэнь һэлгэгдээ бэшэ, хүн зоной ажаһуудал, ажабайдал тад ондоо болоо. Энэ ерээ һаа, үргэн гудамжатай, үндэр гоё, уужам һаруул гэртэй тосхониие харахат. Илангаяа һүүлэй 3—4 жэлэй туршада тон ехэ барилга хэгдээ. Энэ үе соо библиотекэ, клуб, үхибүүдэй ясли, магазин, хэдэн арбаад гэр байра баригдаа, столово, гостиница, оёдолой мастерской нээгдээ. Мүнөө 8 жэлэй һургуулиин шэнэ байшан, пилорама баригдажа байна.

Колхозой гол ажалынь загаһа барилга, агнуури юм. Үнгэрөөшэ жэлдэ эндэхид гүрэндөө 800 гаран центнер загаһа, 270 булга тушаагаа һэн. Гадна өөһэдынгөө үнэгэнэй фермэһээ 162 халтар хара үнэгэ худалдаһан байха.

Гэбэшье колхозой гэшүүд ганса загаһа, агнуури хараал һуудаггүй, хүдөө ажахы хүгжөөхэ талаар ехэхэн оролдолго гаргажа байдаг. Нёдондо эндэхи һүнэй фермэ үнеэн бүриһөө 1600 литр һү һаажа, колхоздоо 17,4 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулаа. Колхоз ойрын хоёр-гурбан жэлэй туршада үнеэдэй тоо толгой хоёр дахин олон болгохыч түлөө тэмсэнэ. Тарилгын талмай энэ жэлдэ 40 процентээр үргэдхэгдэжэ, горох, сахарай свёкло, кукуруза анха түрүүн таригдаха юм.

Ажалша арадай ажабайдал тад ондоо болоо, эрдэм болбосоролынь дээшэлээ. Энэ тосхонһоо урган гараһан багшанар, врачнууд, мэргэжэлтэд, инженернүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүл нилээд олон. Айл бүхэн радиотой, дунда зэргээр нэгэ бүлэдэ хоёр газетэ хүртэнэ.

Олон колхознигууд коммунис ажалай нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэнэ. Колхозой уран дархан Константин Алфимович Скорняков эгээл түрүүн коммунис ажалай ударник болонхой. Тэндэхи түрүү һаалишад Л. Клемешовагай, А. Лобановагай, А. Бобровагай, ангуушан, загаһашан К. Сверловой, А. Станеевэй, Н. Темешовэй нэрэ соло бүхы аймаг соогоо мэдээжэ болонхой.

Ц. СУБАНОВ.

„Хүгжэн һалбара, Осети“

МОСКВА. (ТАСС). Осетиин дуу, хатарай «Симд» ансамбль (уран һайханайнь хүтэлбэрилэгшэ Ф. Алборов) «Хүгжэн һалбара, Осети» гэһэн өөрынгөө шэнэ программа Кремлиин театрта москвагайхидта һаяхан харуулба.

«Симд» гээшэ Осетиин үнинэй хатар юм. Энэ гоё һайхан, хүхюу түргэн хатарые джигидүүд харуулба. Иигэжэ тус ансамбль өөрынгөө концерт эхилээ. Удаалуулан дуушад дуулаба. Тэдэнэр Казказай саһан малгайтай хадануудһаа, үрэжэлтэй һайхан нуга нютагуудһаа москвагайхидта амаршалга хүргэбэ. Агууехэ поэт Коста Хетагуровай үгөөр зохёогдоһон «Эльбрус», «Фсати» гэдэг дуунуудые дуулаһан байна.

КПСС-эй XXII съездэдэ зорюулагдаһан композитор Б. Галаевай «Партида баяр хүргэнэбди» гэһэн дууе Осетиин артистнууд дуулаа.

Мүн «Хүгжэн һалбара, Осети» гэжэ нэрэтэй хүгжэмтэ-хореографическа зохёол тэдэнэр харуулба.

Осетиин артистнуудай концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ШЭГЛЭЛЭЭ ЗҮБ ОЛОО, ҺАЙШААНАБДИ, ДЭМЖЭНЭБДИ

КПСС-эй XXII съездын, партиин шэнэ Программын табиһан угаа ехэ, харюусалгатай зорилгонуудтай тааралдуулан, соёл сурталай хүдэлмэри саашадань һайжаруулха зорилгонуудые бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэһэн республиканска зүблөөнэй болоһонһоо хойшо нэгэ һара үнгэрбэ. Манай хэблэлэй үмэнэ энэ ехэ түлөөлэлгэтэ суглаан баһал горьтой зорилгонуудые табиһан байгаа. Баргажанай аймагай газетэ соёл сурталай, социалис мүрысөөнэй асуудалнуудта, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлгэдэ анхаралаа ехээр табидаг болоо.

«Баргузинская правда» газетын хуудаһануудта «Түрүү дүршэл—манай баялиг» гэһэн рубрика доро статьянууд, корреспонденцинүүд һүүлэй үедэ хэблэгдэдэг болобо. Эндэ Баргажанай түрүү малшадай, сабшаланшадай, модо бэлэдхэгшэдэй болон бусадай Эхэ оронойнгоо алтан жаасада оруулһан түрүү дүй дүршэлые согсолһон, һургаал абамаар һонирхолтой статьянууд хэблэгдэнхэй.

«Үнэгүй аад, ехэ продукци абаха» гэһэн Ц. Гармаевай, К. Молчановай удха һайнтай статья февралиин 18-да энэ газетэдэ хэблэгдээ. Тугаллаһан нэгэ үнеэндэ жэлэй туршада 3—4 тугал хүхүүлэн тэжээлгэжэ, туталнуудые түргэнөөр томо болгодог, мяха ехээр абадаг болоһон тугалшан К. И. Ухиновай дүй дүршэл тухай энэ статья соо хэлэгдэнэ.

Һү багатай, хожор үнеэдтэ олон тугал тэлижэ хүхүүлжэ, тэдэниие түргөөр томо болгоходо ямар ашагтайб гэжэ энэ статья уншахадаа ойлгожо абамаар. Тугалшан Ухинов Ханда һамгантаяа хоюулан 1960 ондо 22 үнеэндэ 60 тугал хүхүүлжэ тэжээһэн байна. Туталнуудынь дундаа зэргээр январь—март һаранuудта сүүдхэдээ 900 граммаар, апрель—майда 700 граммаар нэмэдэг байгаа. 1961 ондо 144 тугал гэхэ гү, али нэгэ үнеэндэ 4,5 тугал хүхүүлжэ түлжүүлээ һэн. Сентябриин 1-нэй байдалаар тугалнуудынь хамта дээрээ 338 центнер татаа. Дэрээнэй совхоздо нэгэ центнер мяханай өөрынь үнэ сэнгэй 1961 ондо 81 түхэриг 10 мүнгэтэ болоһон байгаа һаа, Ухиновай абаһан мяханай өөрынь үнэ сэн 29 түхэриг 10 мүнгэтэ болоо бшуу. Тугалнуудайнгаа түргөөр үдэхэ, таргалхын тулада Ухинов үбһэ тэжээл, концентрат болон буйлуулһан бусад тэжээл эдюулхэһээ гадна, тугалнуудта хүрэнгэ уулгадаг байна. Тэрэнь ехэ һайн байшоо.

«Ажалай тоосоон бэелүүлэгдэнэ байнхай» гэһэн ехэхэн корреспонденци февралиин 21-нэй номерто хэблэгдээ. Курумканай совхозой II отделениин ажахын тоосоондо ороһон М. Г. Толстихинай даадаг хонишодой бригадын дүй дүршэл тэрээн соо согсологдоно. Таряалан, хадалан, бэлшээри, техникэ болон зэр зэмсэгүүдые даажа абаһан энэ бригада хадалан, сабшалангаа һайжаруулха хүдэлмэри хээд, үтэг шэбхэ гаргаад, уһалаад, һайн ургаса абажа, өөһэдынгөө хүсөөр нёдондонойхиһоо 20—30 процент ехэ тэжээл бэлдэһэн байна. Ажахын тоосоондо бүри хожомшог, 1961 оной апрельдэ ороһоншье һаа, энэ бригада 1683 түхэригэй сэбэр олзо оруулаа.

Дэрээнэй совхозой Уланхаанай һаалиин фермэдэ ажахын тоосоо яажа бодотоор бэелүүлһэн, ажалыень хайшан гээд эмхидхэһэн тухайгаа, ажалай түлөөриие фермэдэнь хамта дээрэнь үгэдэг болоһон ушар малшадые коллективизмын үзэлтэйгөөр хүмүүжүүлхэдэ ямар ехэ туһатай байһан тухай Дэрээнэй совхозой директор С. Цыбиков февралиин 11-нэй номерой бүхэли 3-дахи хуудаһанда хөөрэнэ.

Ажахын тоосоондо ороһон, коммунис ажалай бригада гэжэ хүндэтэ нэрэ олоһон Курумканай совхозой һаалиин Шаманска фермын хүдэлмэришэдэй дүй дүршэл тухай һайнаар буулгаһан фото-зурагуудтай К. Молчановай корреспонденци февралиин 14-дэ хэблэгдээ. Энэ фермын эмхитэй коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ 1400 центнер һү һааха түсэбтэй байһан аад, 1700 центнер һаагаа. Байгша ондо тэдэнэр 1920 центнер һү һаахын, 695 центнер мяха абахын түлөө тэмсэнэ. Ажалаа оньһожоруулха тушаа эндэ юун хэгдэнэб, сүлөөтэй сагаа энэ коллектив ямараар үнгэргэнэб гэжэ бэшэһэн байгаа һаань, энэ статья бүри һонирхолтой болохо байгаа.

Хүдөө ажахын продуктнуудые худалдажа абаха гүрэнэй главна инспектор Р. Бадмаев «Мяха ехээр абадаг болохо арга боломжо» гэһэн гаршагтай статья соогоо залуу малнуудые һайнаар, зүбөөр тэжээхэдэ ямар ашагтай байһан тухай аймагайнгаа түрүү тугалшад Гармаева Х., Раднаева Ш. Б., Цыденова Ц. И. ба бусадай дүй дүршэлые согсолжо, газетэдэ һаяхан бэшээ.

Үнеэдтэ тугалнуудые тэлижэ хүхүүлээд, түргөөр ехэ болгодог дүй дүршэл тухайгаа Баргажанай совхозой Телятниковай һаалиин фермын бригадир И. А. Терентьев партиин райкомой бюро дээрэ элидхэл хэһэн байна. Нүхэр Телятниковай хэһэн элидхэлые, КПСС-эй райкомой бюрогой тэрэ элидхэлээрнь абаһан шиидхэбэриие Баргажанай газетэ февралиин 7-до тунхаглаа.

«Тугалай гараһанайнь һүүлээр зургаа—долоо хоноод байхада тэжээхэ үнеэндэнь табижа хүхүүлхэ хэрэгтэй. Тэрэ болоторнь тэрэниие эхынь уурагаар тэжээхэ хэрэгтэй гээд,—И. А. Терентьев хөөрэнэ.—Ондоо үнеэнэй тугал тэлюулжэ хэр хүхүүлхэб гээд бидэнэр түбэгшөөдэг байгаабди. Айха юумэ үгы байшоо. Тэлихэ тугалдаа хүхүүлхэ үнеэнэйнь һү түрхеэд лэ табихада, «ондоо» тугалые үлүү харангүйгөөр хүхүүлдэг болохо юм... 1961 ондо 30 үнеэндэ 110 тугал хүхүүлжэ тэжээгээбди. Тугалнууд бултадаа дунда зэргээр сүүдхэдээ 830 граммаар нэмэдэг байба. Үнеэдтэ олон тугал тэлижэ тэжээһэнэй ашаар 4525 түхэриг гэхэ гү, мал бүхэнһөө 41 түхэриг 17 мүнгэнэй сэбэр олзо оруулаабди».

Хонишодой түрүү дүй дүршэлэй һургуулиин Баянголдо хоёр үдэр хүдэлжэ, тэрээндэ Баргажанай совхозой, гурбан колхозой 50 хонишодой сугларжа, һонирхолтой лекцинүүдые шагнаһан тухай, дүй дүршэл тухайгаа түрүү хонишон Ш. Д. Пыремпиловагай хөөрэһэн ... КПСС-эй райкомой штатнабэ... дөө ажахын таһагые даагша Р. ... маев газетэдэ мэдээсэнэ.

Түрүү дүй дүршэл хүдөө аж... да, промышленностьда дэлгэр... тушаа хоёр түрүү бэшэг энэ ... гараһаар «Баргузинская пр... газетэдэ хэблэгдээ. Түрэхэ бол... үнеэ физико-химическэ аргаар ... дэдэг бологгые ажахынуудта хэрэглэхэ тухай ветврач Е. Шунковагай, Баргажанда кукуруза болон бобово ургамалнуудай сортнуудые ургуулжа шалгаһан тухай статьянууд газетэдэ хэблэгдэжэ, хүдөө ажахын наукын туйлалтануудтай уншагшадые танилсуулна.

Баргажанай аймагай редакциин журналистнар хэблэлэй урда партиин шэнэ Программаар, КПСС-эй XXII съездээр табигдаһан гол зорилгонуудые зүбөөр ойлгоот, гол шэглэлээ, зүб олоот, һайшаанабди, дэмжэнэбди гээд хэлэлтэй байна.

ТАДЖИГАЙ ССР. Түргэн урасхаалта Вахш мүрэнэй уһан Яванай нугада хүрэжэ ерэхэ юм. Энэ гол болон Яванай нуга хоёрой хоорондуур үндэр хаданууд бии юм. Тиимэһээ энэ хада доогуур тоннель малтаад, тэрээн соогуур уһа урадхуулжа, Яванай талын полинуудта хүргэхые эрдэмтэд дурадхаа. Эндэ барилга эхилэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: метро баридаг хабсаргагшадай бригадын хүтэлбэрилэгшэ И. Г. Снадин. Байпазинска тоннелиин барилга дээрэ энэ бригада механизмуудые хабсаргажа, малтагшадай хүдэлмэридэ туһалалсадаг байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Даширабдан БАТОЖАБАЙ

ХУБИ ЗАЯАН ГЭЖЭ БИИ ЮМ ГҮ?

Уран зохёолшо Даширабдан Батожабай мүнөө үедэ «Төөригдэһэн хуби заяан» гэжэ романайнгаа хоёрдохи дэбтэр болохо «Хуби заяан гэжэ бии юм гү ?» гэһэн гаршагтай роман дээрэ ажаллажа дүүргэхэеэ байна. Бэшэгдэжэ байгаа энэ романай геройнуудай үйлэ ябадалнууд Богдын Хүреэн, Бээжэн хото, Петербург, Лондон ба Ага нютагууд дээгүүр харуулагдана. Романай гол герой болохо Аламжын хүшэр уршагта ябадалнуудайнгаа һүүлээр Түгэд ороноор тэнэн зүдэрһэниие, Богдын Хүреэн ерэжэ гуйраншалһаниинь, өөрынгөө яһа шуһаараа тулалдажа золгоһон Ван Түмэр тонуулшантай түрмэ дотор тэрэнэй уулзаһаниие, Ород императорай ордон доторой советник Петр Бадмаевай тэмээн хамбышан болоо Бээжэн хото ошоһониинь ба тус хото дээрэ Хитадай рикша болож ябаган тэргээр хүниие шэрэдэг ажалтай болоһониинь, Бээжэн дээрэхи Неба дасанһаа Зандан Жуу бурхан хулуужа нютагаа буһаниие хэлэхэһээ гадна, тэрэнэй хоёр хүүгэдэй нюуса далдаар үгы болгогдоһон түүхые, хэдэн жэлэй турша соо үрэ хүүгэдээ, нүхэсэжэ байһан нүхэрөө алдажа үншэржэ зобоһон Жалма һамганайнь Агын голой уһа руу өөрөө орожо үхэһэн тухайнь автор хөөрэнэ.

Мүнөө «Хуби заяан гэжэ бии юм гү!» гэжэ бэшэгдэжэ байгаа тус романһаа бүлэгүүдые үгэжэ эхилхэмнай.

Түгэд оронһоо Богдын Хүреэн **ерээд** гуйраншалжа ябаһан Аламжа **үглөөнэй** наранһаа үдэшэ болотор **захын** наймаанай газар дээрэ үдэр **сагаа** үнгэргэдэг байба ха. Захын **газар** дээрэ саг үргэлжэ баһал ами**тан зон** үймэжэ, шанаһан шараһан **мяха, талха** бообо, үзэм һамар, хү**жэ-санзай** хамаагүй, эд-бүд, сай, **кумыс** болоод зүһэн бүриин наймаа**тай хитад,** монголнуудай хашхарал**даанһаа** гадна, Богдын Хүреэн дээ**рэхи** арба гара мянган ламанартай **дасанда** жэл соогоо мүргэлдэ ерэдэг **хэдэн** арбаад мянган мүргэлшэдэй **шуугаан**, тэдэнэй моридой инсагаа**лалдаан**, аянай тэмээдэй буйлал**даан**, ашаа шэрэһэн сарнуудай үүтэнэлдээн, дабирхайгүй тэргэнүүдэй **хахиналдаан** энэ городые дэлхэйн **городуудһаа** тусгаар ондоо маягтай, **тусгаар** ондоо шууяатай болгодог **һэн.** Заримдаа, яһа тэншэһэн зольбо **нохойнуудай** хэрэлдээн, һогтуу **карташанай** наншалдаан, дасанай **үхэр** бүреэгэй абяан эндэ үймэжэ **байһан** зоной нюдэ, шэхыень бэе тээшэ татадаг байгаа. Богдын Хүреэн **дээрэ** ерээд гуйраншалжа ябаһан **Аламжын** таниха хүн оройдоошье **үгы** бэшэ, харин саг үргэлжэ энэ **захын** наймаанай газарта байратай, **дала** шахаһан наһанай нэгэ хүгшэн **бии юм** һэн. Энэ хүгшэн наһаараа **бэеһээ** тайладаагүй натархай ямаан **дэгэлтэй,** наһаараа угаагдажа үзөөгүй хари сахалай хоёрто баригдахаха гантаһан газараараа шуһа шаһэн нюуртай, һая нааша абгүй ута аад, зарим газараараа ...а буушаһан хирэтэй хара хюмһэ хүгшэн бэлэй. Аман соогоо Элгэнэхэһөө саашаа үгэ дуу гарарэһэшадахагүй энэ хүгшэн, үйлөө үргэтоходоо хоёр шэхэ дүлии юм **һэн ха.** Хаана хүрэһэн, хэн алдар**тайшьеһыень** мэдэхын аргагүй иимэ **нэгэн** амитанай үхэхэеэ таталдажа **байхадань**, өөрөө гуйраншан Алам**жа** олоһон юумэнһээ хуби хүртөөхэ**һөө** гадна, эрмэг түүрхэй хүһэрэйнь **модон** аяга соо үдэрэй нэгэ дахин **халуун** уһа асаржа үгэдэг ба аза **ехэтэй** үдэрынь хитад наймаашадай **үлөөсын** шүлэ асаржа үгэдэг байба. **Теэд** энэ хүгшэнэй садатараа эдеэл**тэрнь** һахижа байгаагүй һаа, үнөөхи **зольбо** нохойнууд орбогорхон шара **һээвы** отог соонь ороод эдихэ юу**мыень** буляажа эдижэрхидэг һэн. **Утайд** һаа энэ хүгшэнэй шоронь бо**лоходоо** һээвы отогойнь хажуу тала**да байһан** хүһэрэй модон хахархай **ханза** соо нэгэ зольбо үлэгшэн байр**лажа** түрөөд гангинаха, гиинаха **гээшэнь** һанаа зоборитой юм. Баһал **амитан** ха юм, хаа-яа тэрэ һохор **гүлгэдтэй** үлэгшэндэ зоной мэрэжэ **хаяһан** яһашье һаань Аламжа асар**жа** үгэдэг байгаа. Иимэ үзэлэй муу**хай,** зүүдэндэ орохогүй зоболон та**халай** хажуугаар алта, торгоной гэ**рэл** туяа татуулһан, булга халюунай **һайхан** арһа хиисхүүлһэн баяшуулай басагад, хүбүүдүүд үймэлдэн **байхадаа**, шабар-шорой алта-мүнгэн **хоёрой** холилдожо худхаржа байһаниие һануулдаг бэлэй.

Аламжын тэжээдэг шабгансашье, **нэгэтэ** ольботой үдэр ами табижа, зольбо үлэгшэншье түлгэдөө дахуулан тэрэ хүгшэниие хаяхаяа абаашахадань хойноһоонь дахажа ошоһон юм. Тиигээдшье энэ дорой хүгшэнһөө болохо хүнэй үхэбэл, хуурсаг хэхэ модон олдодоггүй, миин лэ хээрэ хаяжархидагынь мэдээжэ бшуу. Иигэжэ түнхэлжэ ябаһан Аламжые Богдын Хүреэн дээрэхи ород посольствын мори харадаг монгол үбгэн нэгэтэ золгожо, ушар намтарыень өөрһөөнь дуулахадаа хайрлажа, гэртээ абаашаһан байгаа. Тиигэжэ һайн һанаатай моришон үбгэниие дамжаһаар, ород посольствын зарим зониие нюур таниха болоһоор, тэдэнэй түлөө һайн дураараа хахалжа үгэдэг ба һүүлэй һүүлдэ тус посольствын секретарь Долбежев гэжэ хүнэй һайгаар монголой түрмын харуулшан болоо ажалда анха түрүүшынхеэ Аламжа ороһон юм.

Монголой түрмэ юрэ газаа тээһээнь харахада хүнэй сошохо гайхахаар һүртэйшье бэшэ, миин юрын лэ ута модонуудые өөдэнь зоожо хашаалжархиһан үндэр гэгшын хашаатай юм. Энэ үндэр хашаагай харуулшанаар мантан жэбэтэй суургыень нээлгэжэ ороходотнай, досоо таладань нэгэ бага набтархан баһал иимэ маягтай хашаа ба тэрэ хоёр хашаатай хоорондохи забһараар хоёр гурбан буутай харуулшад хойшо урагшаа ябажа байдаг һэн. Дотор хашаагай үүдэ нээлгэжэ ороходотнай, хэрээһэн тэмдэг һажаалгажа бариһан хүнгигэр хүхэ модон гэр үзэгдэдэг байгаа. Энэ хэрээһэн шэнгеэр дүрбэн тээшээ залгаадаһан болоһон гэрэй гол руунь гонзойжо ошоһон ута гэрэй аман дээрэһээ гараһан үүдэнэй хоёр суурга нээлгэжэ ороходотнай, гэдэргэ унамаар муухай үнэр, бэшэ юуншье даб дээрэ харагдахагүй юм. Дадаагүй хүн нэгэ хэды охиһон, бөөлжэһэнэйнгөө һүүлээр уһаташаһан нюдэеэ аршаһаар түрмын харанхыда дадажа харахадатнай, гүндигэр гэгшын томо хуурсагууд бэе бэеһээнь холо бэшэхэнэ һубарилдуулан табяатай байдаг һэн. Энэ иигэхэдээ юун гээшэб? Үхэһэн хүнүүдые хадагалдаг газарта орожо ерэбэ гээшэ гүб гэһэн бодол, түрүүшынхеэ эндэ ороһон хүнэй толгой соо тэрэ муухай үнэртэйнь хамта холилдон ороходонь, ямаршье хүн хамаагүй, өөрөө түрмын алуурташьше бай хамаагүй, бүтэнхэй хамартай, һохор, хоёр шэхэ дүлиишье хүн бай хамаагүй, заатагүй гэдэргээ алхалжа захалдаг һэн. Энэ сонхогүй гэр дотор заахан гэрэл оруулхын түлөө аяар ханынь дээдэ захаар хэһэн гонзогорхонууд онгоошхо бии аад, үшөө энэ уйтан мүртэнь түмэр хэрээһэлжэ бүхэлһэн байха юм. Харин энэ онгоошхын һайгаар уданшьегүй газааһаа ороһон хүнэй нюдэн түрмын харанхытай лаб дадалсахадань, үнөөхи хуурсагуудаа хүсэд онигожо шэртэхэтэйтнай хамта, ямар нэгэн алта мүнгэ хадагалһан баян айлай томо ханзануудтал адляар бүхэлжэ баһа суургалжархиһан байдаг һэн. Хамар уруугаа хургаяашье хээд һаань, хоёр хүлөө гараараашье һаань урагшань түлхижэ энэ хуурсагуудта дүтэлхэдэтнай досоонь амиды хүнэй һаршаганаан, һүлэмхиһэн ёолодлоонууд соностожо захалдаг бэлэй. Энэ хадаа Монголой түрмэдэ ороһон гэм зэмэтэд хаалгада тамалагдажа байна гээшэ. Эдэ гэмтэн үшөө энэ хуурсагууд соогоо гар хүлөө гэнжэлүүлээтэй, бодохо үндыхэшье аргагүй саг үргэлжэ иигэжэ хэбтэдэг юм. Эдэ гэмтэниие үдэрэй хоёр дахин Манжуурай сэрэгэй гарнизоной солдадуудай аяга шанагын угаадаһаар хооллуулдаг байгаа. Үнгэржэ ерэхэдээ тэрэ худхамаг угаадаһыень хабтигархан табаг соо хээд, үнөөхи хуурсагаймнай хажуу тээхэнэ гонзойтор гаргаһан нүхөөр хаалгын гэмтэндэ эдихыень үгэдэг бшуу. Хэрбээ эдэ хаалгын зон өөрын шухала хэрэгээр газаа гарахаяа һанабалнь, тэрэ хуурсагаймнай доодо талада баһал хүнэй толгойн багтахаар бэшэ нүхэн байдаг. Тэрэ нүхэн доронь томо түхэреэн таз саг үргэлжэ табяатай ха юм.

Энэл даа монголой түрмэ! Эгээл энэ түрмэдэ һууһан зондо эдеэ үгэхэ болоод, үнөөхи хуурсаг доронь табяатай таз соонь бии болоһон муухай юумыень гаргажа хаядаг ажалтай болоһон Аламжа анха түрүүн иимэ түрмэ соо орожо ерэхэдээ, ямараар бөөлжөө гэжэ һананат! Теэд яахаб, хэншье һаа, миин хари газарта хооһоор хосорхогүй, ажал хөжэ амидарха ушартай бшуу. Теэд энэ ажал дээрэ, үнөөхи дасанайнгаа мүнгэ Аламжа олохо байгаа гү? Дүрбэн жэл һураггүй төөригдэһэн үбгэнөө иигэжэ ябана гээд тэрэнэй һамган Жалма ой ухаандаа оруулха байгаа гү? Тэрэ үеын дарлалта мүлжэлтэ соо, балар мунхагһаа болоо, үгытэй ядууһаа дулдыдажа иимэ байдалда ороһон хүн, хамагһаа таһархай, ганса гансаараа иигэжэ ябаһан богоолнууд хайшан гэжэ ами наһанайнгаа түлөө тэмсэхэеэ мэдэхэ байгаа гү? Амитан зоной жаргалай түлөө ами шуһаяа үгэһэн дэлхэйн мэргэн сэсэн зоной зохёол-һургаал иимэ байдалтай зоной шэхэндэ дуулдабалньшье, үзэг бэшэггүй һохор-мунхаг, шажанай опиум залгиһан зонууд гансата зүбөөр ойлгохо байгаа гү?..

Харин, харанхы түрмын ажалшан Аламжын шэхэндэ гэншэлдээн, ёолодоон тэнгэриин үдэр бүри таһархаяа болёо бэлэй. Хүсэ шадалаа барагдажа, абяа гаража шадахаяа болиһон зоной һүүлэй амин, нарата дэлхэйе харааһан тэдэнэй аманда орошогүй хорон үгэнүүд, хэдэн зуун жэлээр монгол зониие амидыгаар хюдажа, шуһыень һорожо байһан Манжуурнуудай аяг ааша үзэн ядаһан үгэнүүд, ухаагаа алдажа дэмырээд гэр бүлэеэ, эхэ эсэгээ, үхибүүдээ нэрлэн ооглоһон хашхаралдаанууд тулижа ябаһан Аламжын зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэнэ ха юм. Гансал хүн, эдэ олон хуурсагтай зоной зүүн захын хуурсаг соохи хүн, саг үргэлжэ эльгэ хатан гансаараа энеэхэ гү, али заримдаа һөөлдэн таташаһан шэрүүн хоолойгоор монгол дуу дууладаг байба. Һүүлэйгээ ами табиха сагынь тулажа ерээд дэмыржэ байһан хүн гэжэ аба абаһаар энэ хүниие Аламжа һанадаг һэн ха. Теэд тэрэ угаадаһаяа хубаажа хаалгын зондо үгэхэдэнь, энэ хүдхэ ааштай хүмнай бултанһаа ехээр эдидэгынь гайхалтай бшуу. Түрүүшын үедэ энэ гажа буруу ааштай хүнһөө жэрхэдэһээ хүрэжэ, шадаа һаал холо байхые оролдодог Аламжа үни саг соо тэрэнэй хоротой энеэдэ, сэсэн үгэтэй дуунуудые шагна-шагнаһаар дүтэ дадал болохоһоо гадна, юундэшьеб тэрэнэй зүрхэн энэ хүндэ тон дүтэхэн шэнги болоо захалаа бэлэй.

Харанхы хаалга соо хэбтэһэн эдэ тамын зоболонто амитадта хоол үгөөд гаража ошонгүй, заримдаа үнөөхи энеэдэг хүнэйнгөө дуу дуулахыень Аламжа удаан шагнадаг байгаа.

...Охорхон болзортой энээхэн наһаяа
Огторгойһоо унаһан одондол адляар,
Орон нютагтаа галдажа бэлэглэһэйб.
Шэрэмхэн туруутай харахан хүлэгөө
Шэдитэл һаадагай һомондол адляар,
Дайсанай урдаһаа залажал угтаһайб.
Үргэн талатай Монгол нютагаа
Үндэр үлгы
Алтайдаал адляар
Үүлэндэ хүрэтэр магтажал дуулаһайб.
Түргэн уһатай Хэрэлэн мүрэнөө
Түрэһэн эхынгээ нюдэндэл адляар,
Түмэр галһаа хамгаалжал унаһайб,— гээд тэрэ хуурсагтай хүнэй дуулахадань, Аламжын уйтай зүрхэн халуун галтай хиһа дээрэ шэрээгдэн шарагдажа байһандал сээжэ соогоо оболзон, хоёр гарайнь альгадууд зохолоод абаһан шэнги болодог байгаа. Теэд бархигар хоёр гарайнгаа юу эриһэниинь Аламжа ойлгодоггүй бэлэй. Али хурдан мориной жолоо барихаяа зүгнөө юм гү, хурса һэлмын эри эльбэхэеэ һанаа юм гү, үгышье һаа дасанда үриеэ түлэхэеэ зургаа мянган түхэриг алтаар абахаяа һанаа гээшэ гү? Юрэдөөл, урин гоё хоолойтойшье бэшэ һаа, уряал ехэтэй энэ дуунай аялга шагнахадаа, хэды сүлөөшьегүй ябаа бол, удаан саг соо харанхы түрмын өөрто Аламжа зогсоод бодолгото болон бэеэ зобоодог һэн.

Энэ харанхы тама соо зоболон үзэжэ байһан зоной зариманайнь гэншэхэ ёолохоёо болижо, Аламжын үгэһэн эдеэ эдихэеэ болиходонь хэдэн олон түлхюур ханхинуулһан Манжуурай ямын газарта алба хэдэг мандарин ерэжэ хуурсагайнь суурга нээгээд, тэрэ үхэһэн хүнүүдэй бэе Үхэлэй Нуга абаашуулжа хаядаг байгаа. Богдын Хүреэн шадар зольбо нохойнууд хэршье олон бол, хамаагүй гэдэһээ үлдэдэггүй һэн. Юундэб гэхэдэ, үхэһэн хүнүүдэй тоо эдэ нохойнуудһаа холо олон болоно ха юм. Теэд түрмэ соохи хуурсагууд баһал сүлөө гарадаггүй байгаа. Эндэ тэндэ ганса нэгээрээ, арба табаараа Манжуурай засагта эсэргүүсэһэн монголшууд энэ ханза соо асарагдажа хадагалагдана ха юм. Харин тус түрмэ соо хэдэн һара Аламжын хүдэлхэ зуура, хамаг ханзанууд хооһорбошье дахин шэнэ айлшадтай болоо байхадань, үнөөхи зүүн захымнай хуурсаг сооһоо шанта энеэдэн, хоротой муухай хараалнууд, орон нютагаа магтаһан дуунууд таһалдаггүй, улам үсэрэлдэн хүсэ орожо байһандал үзэгдэдэг һэн.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Түлөөһэгүй байранууд

ЧУКУРСАЙ. (ТАСС). Ташкентын областиин Калининска районой «Узбекистан» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүн Русатула Музафарова табан таһалгатай байшан ороходо ордер абаа.

Байрын түлөө түлөөһэ абалгые мүнөө болюулха аргатай болоо гэжэ колхозой правлени тоолоһон байна. «Байра түлөөһэгүй» гэһэн тэмдэглэлтэй ордернууд дээрэнь башагдаха...

ХИЛЫН СААНАҺА

Аюулгүйн Соведые зарлаха тухай Куба эрилтэ хэнэ

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 23. ТАСС-эй тусхай корреспондент иигэжэ дамжуулна:

Аюулгүйн Соведэй заседаниие яаралтай түргэнөөр зарлаха эрилтэ хэһэн бэшэгые Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ Стивенсондэ (США) Кубаһаа ООН-эй дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Гарсиа Инчаустеги Кубын революционно правительствын даалгабаряар эльгээһэн байна. Кубада эсэргүүгээр США-гэй правительствын хуули бусаар хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгые болюулха зорилгоор хэмжээнүүдые абахын, тиигэжэ уласхоорондын эб найрамдал болон аюулгүй байдалда гай түбэг татажа болохоор оршон байдалай тохёолдуулгые зайсуулхын тулада Аюулгүйн Соведэй заседаниие зарлаха шухала болоо гэжэ бэшэг соо заагданхай.

Пунта-дель-Эстедэ болоһон конференци дээрэ Кубада харша баадхалгын хэдэн хэмжээн абтаһан байна. Энэнь ООН-эй уставые, Америкын гүрэнүүдэй организациин уставые, тэрэшэлэн тус зүблөө зарлаха үндэһэ һуури болоо үгэһэн договорые эбдэһэн ябадал болоно гэжэ бэшэг соо һануулагдана. Холбоото Штадууд хадаа Америкын гүрэнүүдэй организациһаа Кубые гаргаха эрилтэ хээд, тэрэнээ дүүргэжэ шадаа. Мүн экономическа хашалта хэһэн хэмжээнүүд абтаһан байна. Тайлбарилан хэлэбэл, Пунта-дель-Эстедэ абтаһан шиидхэбэриин ёһоор, ООН-эй гэшүүн орондо эсэргүү баалалтын хэмжээнүүд абтана. ООН-эй уставай 53-дахи статьягай ёһоор иимэ хэмжээнүүд абтаха зэргэгүй байгаа.

Кубада эсэргүү хэмжээнүүдые НАТО-гэй зорюута абахын тулада Холбоото Штадууд оролдолго гаргажа байдаг. Энэнь ООН-эй уставые эбдэһэн ябадал мүн лэ болохо байна гээд бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Кубын революционно правительство хадаа ООН-эй уставта үндэһэлэн Аюулгүйн Соведэй заседани зарлаха эрилтэ хэбэ гээд бэшэг соо заагдана.

Хуушанайнгаа хараа бодол баримталһаар

Н. С. Хрущевой бэшэгтэ Дж. Кеннедиин харюу

ВАШИНГТОН, февралиин 26. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой 1962 оной февралиин 21-нэй бэшэгтэ США-гэй президент Дж. Кеннедиин үгэһэн харюуе Сагаан байшан толилоо. Буу зэбсэг хуряаха талаар 18 гүрэнэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комитедэй зүблөөн гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хабаадалгатайгаар эхилхэ ёһотой гэжэ США-гэй президент өөрынгөө харюу соо дахяад баадхана. Өөрынгөө хараа бодолые зүбтүүлхые оролдоходоо, Дж. Кеннеди иигэжэ заана. Дипломатическа доогошогуур тушаалтай хүнүүдэй «шадаал һаа һайнаар үгээ ойлголсоһоной» һүүлээр дээдэ тушаалтадай зүблөө хэжэ болохо байна. Буу зэбсэг хуряаха талаар хэлсээнэй эхилээд, зарим зэргын даб дээрэхи хүдэлмэриин хэгдэһэнэй һүүлээр правительствонуудые толгойлогшонор хабаадалсажа болохо байна гэһэн һанамжа харюу соонь хэлэгдэнхэй.

«Правительствонуудые толгойлогшонорой нюураараа уулзаха тухай июниин 1 хүрэтэр үгээ ойлголсобол туһатай байха гэжэ энэ зүблөөнэй хүдэлмэриин ябаса, уласхоорондын оршондохи ушар байдалай хүгжэлтэ харуулха бээз» гэжэ найдажа байһанаа президент элирхэйлэн мэдүүлээ.

Н. С. Хрущевой бэшэгтэ премьер-министр Макмилланай үгэһэн харюу

ЛОНДОН, февралиин 26. (ТАСС). Н. С. Хрущевой февралиин 21-нэй бэшэгтэ премьер-министр Макмилланай үгэһэн харюу эндэ толилогдоо. Совет оронной дурадхал тушаа США-гэй правительствын баримталдаг хараа бодол шэнги тиимэ хараа бодол Англиин правительство баримтална гэжэ энэ харюуһаань эли болоо үгэнэ.

Англиин премьер-министр Макмиллан февралиин 14-нэй бэшэг соогоо хэһэн мэдүүлгэеэ дахяад дабтаһан байна. «Правительствонуудые толгойлогшонорой хабаадалга һайн үүргэ дүүргэхэ гэжэ һанагдахаар болоод байхадань» Женевэдэхи хэлсээндэ өөрөө хабаадалсахаар бэлэн байнаб гэжэ тэрэ мэдүүлнэ.

Индонезиин правительствын тогтоол

ДЖАКАРТА, февралиин 24. (ТАСС). Президент Сукарнын баталһан Индонезиин правительствын тогтоолые АНТАРА агентство мүнөөдэр толилоо. Арбан долоонһоо дүшэ хүрэтэр наһатай республикын бүхы эрхэтэд «ороноо хамгаалхын, мүн зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайшалхы ябуулга хэлгэдэнь туһалхын тулада сэрэгэй албанда татагдажа болохо» гэжэ энэ тогтоол соо хэлэгдэһэн байна.

Олониитын патриотическа хүдэлөөн

ХАНОЙ, февралиин 24. (ТАСС). Мүнөө жэлдэ Вьетнамай Демократическа Республикада үйлэдбэриин мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай шиидхэбэри Вьетнамай ажалшадай партиин ЦК-гэй политбюро батлан абаа.

ВИА-гэй мэдээсэһэнэй ёһоор Хойто Вьетнамай арадай дунда патриотическа мүрысөөн үнгэрэгшэ жэлдэ улам ехээр үргэдэжэ, ажахын бүхы һалбаринуудта дэлгэрээ гээд шиидхэбэри соо тэмдэглэгдэнхэй. Социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхын тулада мүнөө жэлдэ орон дотор социалистическэ индустриализаци үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Тиимэһээ үйлэдбэриие хүгжөөн дэбжээлгэдэ бүри һайн үрэ дүн туйлахын тулада үйлэдбэриин мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ байна.

Фестивалиие угтуулан

БУДАПЕШТ, февралиин 25. (ТАСС). Хельсинкидэ үнгэргэгдэхэ залуушуулай болон студентнүүдэй бүхэдэлхэйн фестивальда бэлэдхэл хэхэ комитет Венгридэ байгуулагдаа. Комсомолой ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Арпад Пуллаи комитедэй түрүүлэгшээр һунгагдаһан байна.

400 эдир залуу хүбүүд, басагадһаа бүридэһэн делегациие эльгээжэ, Венгриин залуушуул фестивальда хабаадаха гэжэ комитедэй түрүүшын заседани дээрэ шиидхэгдээ.

Хиросима болон Нагасаки городуудые бомбодолгын үедэ хохидогшод эрилтэ хэнэ

ТОКИО, февралиин 24. (ТАСС). Японой Хиросима болон Нагасаки городууд дээрэ Америкын атомна бомбонуудай хаягдахада хохидоһон хүн зон Японой правительствода, парламентын хоёр палатада хандажа, тэдэндэ туһаламжа үзүүлхэ хэмжээнүүдые абаха, аргалуулхынь тулада мүнгэ зөөри һомолхо тухай эрилтэ хээ.

Атомна бомбонуудай тэһэлэгдэһэнһээ уламжалан үбшэн болоһон 400 мянга гаран хүн орон дотор мүнөө бии гэжэ атомна, водородно зэбсэгүүдые хорихын түлөө тэмсэл хэдэг бүхы Японой совет ТАСС-эй корреспондентдэ мэдээсээ. Оройдоол 90 мянган хүниинь түлөөһэгүйгөөр аргалуулдаг. Үлдэгшэ хүнүүдынь медицинскэ ямаршье туһаламжа абадаггүй.

Атомна бомбодолгоһоо уламжалан үбшэн болоһон хүнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ комитедүүдые демократическа организацинууд оронойнгоо 39 префектурада байгуулаа. Үбшэн бологшодой эрилтэнүүдые дэмжэхэ хүдэлөөн эдэ организацинуудай үүсхэлээр орон дотор дэлгэрһэн байна.

Индонезиин флодой маневр

ДЖАКАРТА, февралиин 26. (ТАСС). Зүүн Явын эрьенүүд шадар Индонезиин далайн сэрэгэй флодой маневр эхилээ. Тэрээндэ амфиби-танкнуудай подразделенинүүд хабаадалсана. Танкнуудые эрье дээрэ буулгажа һураха зорилгоор энэ маневр хэгдэнэ, мартын 5 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм.

КУБЫН РЕ...
Эрхэ сүлөөгөө сах... байна.
МТИ Ин... ТАСС...

Болгарида ... һунгалты... дээрэхи ...

Индидэ һ... боло...

Турциин ... оборо... министер... мэдээ...

Мадрас штадай Нейвелидэ Инди доторхи түлишөөр хүдэлдэг томо электростанци баригдажа байнхай. Энээниие барилгада Советскэ Союз экономическа болон техническэ туһаламжа үзүүлдэг. Хамта дээрээ 250 мянган киловатт хүсэтэй түрүүшын табан агрегадые тодхолго гол түлэб дүүргэгдээ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нейвелидэхи ТЭЦ-эй хамһабариин түхеэрэлгэнүүдэй барилгын талмай.

ТАСС-эй фотохроника.

Редакторай ор...
С. Б. БАЛЬ...

Манай адрес, телеф...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул Ленин... ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. ... 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов: парти... пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и сов... тельства — 47-59, промышленности и транспорт... —35-14, культуры — 34-05, писем и рабселько... отдел переводов и корректорская — 35-95, ... 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культ... АССР.

Н00610